
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chełmno

LGDChelmno
501 388 474

lgdchelmno@wp.pl
www.lgdchelmno.pl

86-200 Chełmno
ul. Dominikańska 35
sala numer 3

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2023-2029 dla obszaru działania Lokalnej Grupy Działania Chełmno

Chełmno, czerwiec 2023

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Stowarzyszenie

Lokalna Grupa Działania Chełmno
86-200 Chełmno, ul. Grudziądzka 36
NIP: 875-15-57-227; Regon: 363722663

PREZES ZARZĄDU
LGD Chełmno
Joanna Rytar-Pilarska

WICEPREZES ZARZĄDU
LGD Chełmno
Waldemar Piotrowski

1 Nazwa LGD i forma prawa

Nazwa LGD: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chełmno

Status prawnny: Stowarzyszenie

Data wpisu do KRS: 12.02.2016 r.

KRS: 0000600744

NIP: 8751557227

REGON: 363722663

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną i działa na podstawie przepisów:

- Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach,
- Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, zwaną dalej Ustawą o RLKS,
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz
- na podstawie statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Chełmno.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chełmno (nazwa skrócona: LGD Chełmno) jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i osób prawnych, w tym jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw, mającym na celu działanie na rzecz rozwoju miasta Chełmna i lokalnej społeczności. LGD Chełmno jest partnerstwem składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, sektora społecznego i sektora gospodarczego.

Ideą partnerstwa LGD Chełmno – pod hasłem „Rozbudzeni – Rozmarzeni” są wspólne problemy i potrzeby, wspólny cel i wspólne działania przy wykorzystaniu zgromadzonego doświadczenia partnerów i zasobów lokalnych, z uwzględnieniem kierunków strategicznych rozwoju miasta Chełmna oraz wykorzystania nowatorskich rozwiązań. LGD Chełmno nie zastępuje istniejących na obszarze instytucji, lecz ma za zadanie je wspierać, działać komplementarnie, pomóc w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów i potrzeb, a tym samym może wpływać na rozwój obszaru objętego LSR. Działania o charakterze uzupełniającym wobec innych interwencji samorządu terytorialnego, partnerów sektora społecznego oraz sektora prywatnego ma wzmacnić synergiczny cel zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru.

2 Proces tworzenia partnerstwa i doświadczenie

Lokalna Grupa Działania powstała z inicjatywy Gminy Miasta Chełmna oraz Stowarzyszenia „Ludzie-Ludziom”. We wrześniu 2015 r. podjęto rozmowy o utworzeniu LGD, a następnie odbyły się rozmowy konsultacyjne oraz czynności przygotowawcze zmierzające do powołania stowarzyszenia. Od października 2015 r. Stowarzyszenie „Ludzie-Ludziom” rozpoczęło cykl spotkań z przedstawicielami różnych sektorów (publiczny, społeczny, gospodarczy oraz z mieszkańcami) dotyczący informowania o możliwości zawiązania współpracy partnerskiej. W listopadzie 2015 r. Stowarzyszenie „Ludzie-Ludziom” złożyło wniosek o wsparcie przygotowawcze pt. „Działaj normalnie - czyli lokalnie” i uzyskało środki finansowe na przeprowadzenie procesu tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. W dniu 15.12.2015 r. zwołane zostało przez Stowarzyszenie „Ludzie-ludziom” spotkanie założycielskie zakończone powołaniem Lokalnej Grupy Działania Chełmno, w skład której weszli przedstawiciele wszystkich

rozwojowi schorzeń psychicznych. Chroniczny stres, niepokój i poczucie bezradności wpływają degeneracyjnie na rozwój społeczny u najmłodszych. Rozmowa z dziećmi na temat przeżywanych emocji, wątpliwości i lęków, pozwala rozładować nadmiar trudnych emocji. Pomaga w tym również aktywność fizyczna lub wykonywanie pewnych czynności tj. skakanie, bieganie, taniec, okrzyki. I tak zrodził się pomysł na wspólne wykonanie tańca do muzyki Jerusalema na Rynku w Chełmnie przez placówki opiekuńczo-wychowawcze w Chełmnie. Następnie do grupy dołączyły inne dzieci i młodzież z innych projektów grantowych, a także dorośli. Wszyscy z utęsknieniem czekali na zdjęcie lockdown, aż w końcu 13 czerwca 2021 r. na Rynku chełmińskim wspólny taniec wykonało prawie 100 osób. Tego dnia rozbudziliśmy lokalną społeczność, otworzyliśmy serca i umysły, które zaczęły marzyć o powrocie do normalności. Tak zrodził się pomysł na kontynuację wydarzenia „Rozbudzeni – Rozmarzeni” w różnych postaciach, bo już w sierpniu 2021 r. odbyło się kolejne spotkanie, w ramach którego zostały zaprezentowane działania chełmińskich organizacji i instytucji w ramach grantów LGD Chełmno, zostały także wręczone symbolicznie umowy w ramach nowych inicjatyw. Atrakcją był występ na żywo grupy tanecznej (która zawiązała się w trakcie projektu), a także można było zobaczyć wystawę fotograficzną "Pozdrowienia z DPS". Działania pokazały, że warto wspólnie podejmować tego rodzaju wydarzenia. W związku z tym LGD Chełmno będzie kontynuować realizację wydarzenia wspólnie z lokalną społecznością. Działanie pt. „Rozbudzeni-Rozmarzeni” pokazało, że jak ważną kwestią jest partnerstwo oraz odpowiednia komunikacja, wzajemny szacunek i kolegialne podejmowanie decyzji w działaniach.

LGD Chełmno w latach 2016-2023 realizowała na obszarze LSR na podstawie **umowy ramowej o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność** nr SZ-IV-R.433.5.2016 zawartej z Województwem Kujawsko-Pomorskim z dnia 19 maja 2016 r. projekt na kwotę 3 267 518,52 zł. W ramach realizacji LSR na lata 2014-2023 zrealizowano:

- ➔ **KBiA – I edycja - „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i animacji”** nr RPKP.11.01.00-04-0007/16 dotyczącego kosztów bieżących i animacji współfinansowanego w Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR, RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, umowa nr UM_EF.433.1.054.2016 z dnia 14 grudnia 2016 r. z aneksami, okres realizacji: 01.03.2016-31.03.2019, kwota dofinansowania: 315 864,97 zł, wkład własny: 16 624,48 zł, całkowita wartość projektu: 332 489,45 zł. LGD Chełmno prowadziło działania doradcze w trakcie naborów wniosków oraz informacyjne. Grupa prowadziła działania animacyjne w postaci warsztatów, szkoleń, wizyt studyjnych (realizowane z kosztów bieżących) skierowane do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem. Warsztaty i wydarzenia cieszyły się dużym zainteresowaniem,
- ➔ **KBiA – II edycja - „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i animacji”** nr RPKP.11.01.00-04-0016/19 dotyczącego kosztów bieżących i animacji współfinansowanego w Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR, RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, umowa nr UM_WR.433.1.091.2019 z dnia 25 czerwca 2019 r. z aneksami, okres realizacji: 01.04.2019-30.06.2022, kwota dofinansowania: 501 014,63 zł, wkład własny: 26 369,20 zł, całkowita wartość projektu: 527 383,83 zł. Nowa forma współpracy z partnerami w postaci organizacji imprez własnych i imprez z udziałem LGD.

Celem projektu jest przeprowadzenie pilotażu nowych typów projektów na perspektywę 2021-2027 poprzez realizację dwóch zadań: 1. Konsultacje i wybór projektów pilotażowych oraz 2. Realizacja projektów pilotażowych. Na dzień 30.05.2023 r. projekt w trakcie realizacji.

Inne projekty realizowane poza LSR:

1. **Umowa o współpracy między LGD Chełmno a Polską Akcją Humanitarną** z siedzibą w Warszawie nr umowy 8/PSP/2019 z dnia 7 sierpnia 2019 r., okres realizacji: 07.08.2019-31.08.2020 r., celem współpracy jest rozwinięcie systemu docierania z pomocą do beneficjentów w zakresie dożywiania poprzez: rekonesans sytuacji lokalnej, zlokalizowanie instytucji, do których uczęszczają dzieci potrzebujące pomocy żywieniowej oraz finansowanie posiłków w tych instytucjach w ramach tzw. Programu Pajacykowa Sieć Pomocowa. W ramach 50 000,00 zł, które otrzymaliśmy od PAH wsparciem żywieniowym objęliśmy 78 dzieci ze szkół podstawowych w Chełmnie.
2. **Umowa o współpracy między LGD Chełmno a Polską Akcją Humanitarną** z siedzibą w Warszawie nr umowy 8/PSP/2020 z dnia 20 sierpnia 2020 r., okres realizacji: 20.08.2020-31.08.2021 r., pomoc żywieniowa w ramach tzw. Programu Pajacykowa Sieć Pomocowa. W ramach 60 000,00 zł, które otrzymaliśmy od PAH wsparciem żywieniowym objęliśmy 88 dzieci ze szkół podstawowych w Chełmnie.
3. **Umowa o współpracy między LGD Chełmno a Polską Akcją Humanitarną** z siedzibą w Warszawie nr umowy 4/PSP/2021 z dnia 1 września 2021 r., okres realizacji: 01.09.2021-31.08.2022 r., pomoc żywieniowa w ramach tzw. Programu Pajacykowa Sieć Pomocowa. W ramach 60 000,00 zł, które otrzymaliśmy od PAH wsparciem żywieniowym objęliśmy 88 dzieci ze szkół podstawowych w Chełmnie.
4. **Umowa o współpracy między LGD Chełmno a Polską Akcją Humanitarną** z siedzibą w Warszawie nr umowy 4/PSP/2022 z dnia 1 września 2022 r., okres realizacji: 01.09.2022-31.08.2023 r., pomoc żywieniowa w ramach tzw. Programu Pajacykowa Sieć Pomocowa, kwota dofinansowania: 60 000,00 zł, na dzień 30.05.2023 r. w trakcie realizacji, 74 dzieci.
5. Zadanie „**Jedźcie z blogiem! Dobre relacje promują Konstelacje**” – umowa o realizację zadania publicznego nr UM_ST.616.1.335.2019 z dnia 01.07.2019 r. między Województwem Kujawsko-Pomorskim a LGD Chełmno w ramach zadania publicznego 11/2019 Upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa. Okres realizacji zadania: 01.04.2019-31.07.2019, kwota dotacji: 4 500,00 zł.
6. Zadanie „**Jedź, poznawaj i twórz z blogiem**” – umowa o realizację zadania publicznego nr UM_ST.616.1.250.2020 z dnia 14.07.2020 r. między Województwem Kujawsko-Pomorskim a LGD Chełmno w ramach zadania publicznego 19/2020 - turystyka i krajoznawstwo – rozwijanie sieci współpracy, głównie z udziałem podmiotów sfery pozarządowej poprzez organizację: szkoleń, warsztatów, konferencji itp. Okres realizacji zadania: 01.07.2020-31.10.2020, kwota dotacji: 4 000,00 zł.
7. Zadanie „**Produkt turystyczny Chełmno – miasto zakochanych w kontekście założeń strategii rozwoju marki Dolina Dolnej Wisły**” – umowa o realizację zadania publicznego nr UM_ST.616.1.192.2022 z dnia 23.05.2022 r. między Województwem Kujawsko-Pomorskim a LGD Chełmno w ramach zadania publicznego 19/2022 - turystyka i krajoznawstwo – 4) współpraca podmiotów branży turystycznej poprzez: szkolenia, warsztaty, konferencje itp. W ramach zadania Okres realizacji zadania: 05.05.2022-30.11.2022, kwota dotacji: 3 600,00 zł.

uwzględnia partnerów z sektora publicznego, społecznego (w tym mieszkańcy miasta Chełmna) oraz partnerów gospodarczych. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na członków zwyczajnych i wspierających. Na dzień 05 czerwca 2023 r. do Stowarzyszenia należało 77 osób/podmiotów/organizacji. Sektor publiczny reprezentują m.in. Gmina Miasto Chełmno i jednostki podległe JST jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie, Chełmiński Dom Kultury, a także Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie, Powiat Chełmiński jako członek wspierający oraz szkoły ponadpodstawowe (1 LO w Chełmnie). Sektor społeczny reprezentują: fundacje (m.in. Fundacja Rodzina Przymierza, Fundacja 9hills, Fundacja Green Team), stowarzyszenia (m.in. Stowarzyszenie Oświatowe „Nasza Dwójka”, Stowarzyszenie dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych „ŚWIATEŁKO NADZIEI”, Stowarzyszenie Liceum Chełmińskie, Stowarzyszenie Przybij Piątkę, Europejskie Centrum Wymiany Młodzieży im. Kurta Schumachera w Chełmnie), stowarzyszenia zwykłe (np. Stowarzyszenie „Tacy Sami”, Stowarzyszenie „SPORT i REKREACJA”), kluby sportowe (np. Klub sportowy „Chełminianka” Chełmno, Miejski Ludowy Klub Sportowy Nadwiślanin, Klub Turystów Wodnych), ogrody działkowe, OSP oraz lokalni liderzy i bezcenni mieszkańcy miasta Chełmna. Sektor gospodarczy reprezentują przedsiębiorcy działający na terenie miasta Chełmna, w tym jednoosobowe działalności gospodarcze (np. Salon Kosmetyczny Kinga Kułakowska, J.B Mariola Beker, Sklep św. Józefa – Dewocjonalia, „Luna” Szwarczka-Loba Monika, PIOMAR), Bank Spółdzielczy w Toruniu Oddział Chełmno. Skład członków LGD zapewnia zrównoważony udział i systematyczne włączenie grup szczególnie ważnych w realizacji LSR w proces planowania i wdrażania poszczególnych działań. Członkowie LGD reprezentują istotne dla funkcjonowania miasta instytucje, przedsiębiorstwa, organizacje, często są silnymi liderami w lokalnej społeczności. Daje to sposobność wykorzystania i wymianę wiedzy, informacji, doświadczeń, zasobów (np. organizacje funkcjonujące w partnerstwie udostępniają sobie bazę lokalową), a także inicjowanie i koordynowanie działań mających na celu tworzenie i umacnianie przyjaznych warunków dla funkcjonowania i rozwoju organizacji społecznych oraz instytucji działających na rzecz społeczności lokalnej.

LGD Chełmno jest organizacją inkluzywną, która chętnie poszerza grono swoich członków o nowe osoby i podmioty. Priorytetem dla LGD jest stałe poszerzanie członków LGD, co za tym idzie budowanie silnego partnerstwa oraz podejmowanie wspólnych działań pod hasłem „Rozbudzeni – Rozmarzeni”, tj. rozbudzać – edukować i aktywizować lokalną społeczność do działania, rozmarzyć, czyli włączyć we wspólnie działania, w tym animacyjne.

Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na członków zwyczajnych i wspierających. Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne oraz osoby prawne, które złożyły deklarację członkowską i przestrzegają statutu Stowarzyszenia. Szczegółowe zasady przystępowania do LGD zostały uregulowane w statucie Stowarzyszenia.

Walne Zebranie Członków

Walne Zebranie Członków (WZC) jest najwyższą władzą stowarzyszenia. WZC podejmuje decyzje w formie głosowania, zakończone uchwałą. Do kompetencji Walnego Zebrania Członków należy podejmowanie decyzji o kierunkach działania oraz ustalanie budżetu Stowarzyszenia, powoływanie członków organów LGD, uchwalanie statutu, przyjmowanie rocznych sprawozdań z działalności Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej, podejmowanie uchwał o zaciąganiu zobowiązań finansowych oraz zatwierdzanie zmian w regulaminach oraz LSR. Uchwały Walnego Zebrania Członków są podejmowane w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów. Każdemu członkowi Stowarzyszenia obecnemu na Walnym Zebraniu Członków przysługuje jeden głos. Kompetencje Walnego Zebrania Członków szczegółowo zostały uregulowane w Statucie Stowarzyszenia oraz Regulaminie WZC.

1.	Statut	statut stanowi dokument kluczowy i podstawę działania LGD, wskazując podstawy prawne działania; w dokumencie zawarto cele oraz obszary działania LGD; określono kompetencje poszczególnych organów, w tym Rady Stowarzyszenia jako dodatkowego organu odpowiedzialnego za wybór operacji w ramach LSR; statut określa także zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD oraz jej organach; reguluje kwestie majątkowe Stowarzyszenia	Statut oraz jego zmiany podejmuje Walne Zebranie Członków w formie uchwały
2.	Regulamin Zarządu LGD	szczegółowe zasady i tryb działania; zasady zwoływania i organizacji posiedzeń; zasady prowadzenia działań kontrolnych, protokołowania posiedzeń	Regulamin jest zatwierdzany i aktualizowany przez Walne Zebranie Członków w formie uchwały
3.	Regulamin Rady LGD	określa szczegółowe procedury zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego oraz zasady podejmowania decyzji w sprawie oceny i wyboru operacji, w tym procedurę wyłączenia z oceny operacji	Regulamin jest zatwierdzany i aktualizowany przez Walne Zebranie Członków w formie uchwały
4.	Regulamin Komisji Rewizyjnej LGD	określa szczegółowe zasady i tryb działania; zasady zwoywania i organizacji posiedzeń; zasady prowadzenia działań kontrolnych, protokołowania posiedzeń	Regulamin jest zatwierdzany i aktualizowany przez Walne Zebranie Członków w formie uchwały
5.	Regulamin Biura LGD	określa zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, zakresy pożądanych kompetencji na poszczególnych stanowiskach oraz zakresy obowiązków, zasady zarządzania danymi osobowymi i metodykę oceny efektywności pracy biura	Regulamin jest zatwierdzany i aktualizowany przez Zarząd.

Rozdział II Charakterystyka obszaru i ludności objętej wydrażaniem LSR

LGD działa na obszarze Chełmna, miasta na prawach powiatu. Obszar objęty przez LSR w całości pokrywa się z granicami administracyjnymi miasta. Chełmno jest siedzibą historycznej Ziemi Chełmińskiej i stanowi spójny obszar geograficzny o wspólnej tradycji historyczno-kulturowej z piękną spójnością przyrodniczą.

zespołu wzdłuż linii murów obronnych, a w miejscowościach, gdzie mury nie istnieją ulicami: Stare Planty oraz Podmurną (ryc.20). Wpis, jak argumentowano w rozporządzeniu, ustanowiono w celu zachowania i ochrony ze względu na: „*wartości historyczne, urbanistyczno-architektoniczne, wartości materialne i niematerialne, średniowiecznego miasta w pierwotnym układzie przestrzennym, którego dokument lokacyjny stał się podstawą do założenia ponad 200 miast*”. Obszar Miasta Chełmna charakteryzuje się zróżnicowaną formą zagospodarowania terenu. W przestrzeni miasta obecne są liczne parki, ale również fragmenty leśne, mające pozytywny wpływ na dostępność do terenów rekreacyjnych. W przestrzeni miasta obecne są zwarte kompleksy mieszkaniowe, zarówno jedno, jak i wielorodzinne. Przemysł skupiony jest we wschodniej części miasta w sąsiedztwie ul. Polnej oraz Dworcowej, a także w otoczeniu Alei Prawa Chełmińskiego, czyli drogi krajowej nr 91. Funkcje usługowe (zarówno oświatowa, handlowa, kulturalna jak i inne), są rozproszone w przestrzeni miasta, w korzystny sposób wpływając na dostępność pieszą do usług podstawowych. Obecnie obserwujemy wypełnianie luk w zwartej zabudowie miejskiej, jak również rozwój nowych zabudowań mieszkaniowych jednorodzinnych na obrzeżach miasta, szczególnie w sąsiedztwie ul. Dworzyska, Bliskiej, Wrzosowej oraz Os. Wybudowanie.

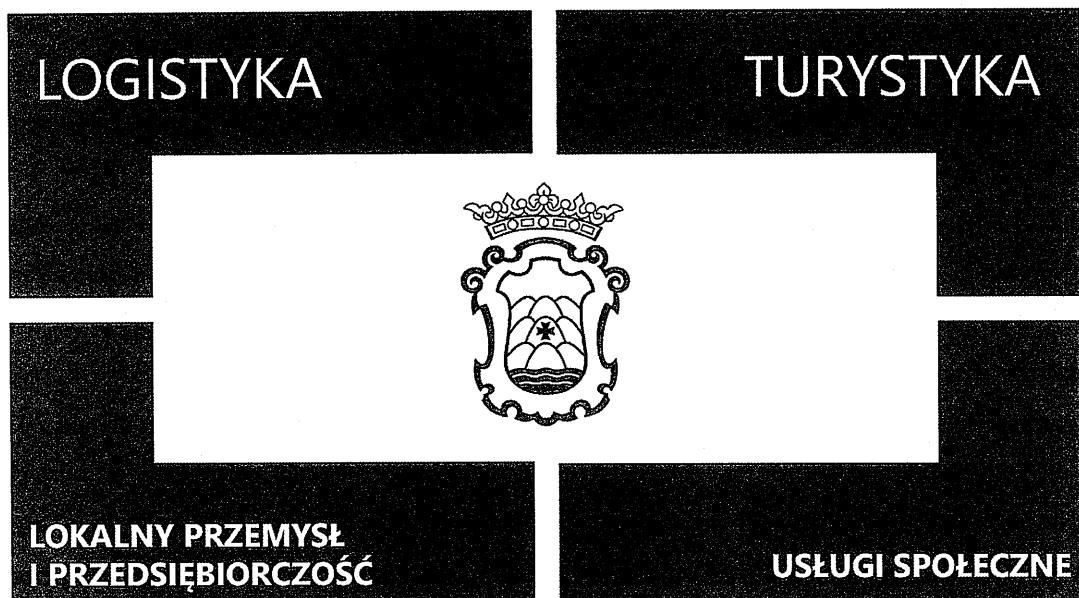
Spójność środowiskowa (przyrodnicza)

Obszar LGD poza spójnością geograficzną i przestrenną wykazuje wysoki poziom spójności przyrodniczej. Cały obszar miasta znajduje się w granicach Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego. Na terenie miasta znajduje się fragment rezerwatu przyrody „Łęgi na Ostrowiu Panieńskim” oraz 8 obiektów uznanych za pomniki przyrody. W przestrzeni miasta obecne są liczne parki, ale również fragmenty leśne, mające pozytywny wpływ na dostępność do terenów rekreacyjnych.

Spójność historyczno-kulturowa

Z okresu średniowiecznego rozwoju i świetności Chełmna najważniejszym dziedzictwem kulturowym jest Stare Miasto, którego wartość zaakcentował wpis w 2005 roku na Listę Pomników Historii Prezydenta RP. Na terenie średniowiecznego Starego Miasta Chełmna zachował się do dziś w pełni układ urbanistyczny z XIII w., który stanowił w średniowieczu wzorzec miejski we wschodniej części Europy. W obrębie starówki Chełmna z zachowanych do dziś zabytków godne uwagi są obiekty sztuki zarówno sakralnej jak i świeckiej. Należą do nich: średniowieczne mury obronne o długości 2 270 m z XIII/XIV w. z dwiema bramami (Bramą Grudziązką i Bramą Merseburską) i 23 basztami - będące jednym z najwspanialszych przykładów architektury obronnej w Europie; oraz sześć gotyckich kościołów z XIII i XIV wieku, w tym m.in.: kościół farny pw. Wniebowzięcia NMP z relikвиą św. Walentego, będący jednocześnie Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Chełmińskiej; kościół Chełmno to stolica historycznej Ziemi Chełmińskiej i jedno z najstarszych miast w Polsce. Chełmno zachowało oryginalną urbanistyczną strukturę miasta średniowiecznego i liczne, cenne obiekty średniowiecznej architektury. Dziedzictwo to, podobnie jak i szczytne tradycje aktywności kulturotwórczej stanowią swoiste wiano tego obszaru. Dzisiejsze Chełmno jest ważnym ośrodkiem obsługi ludności i administracji ponadlokalnej w województwie kujawsko-pomorskim. Miasto słynie z imponującej architektury średniowiecznej i znajduje się na prestiżowej Liście Pomników Historii Prezydenta RP. Chełmno zlokalizowane jest na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego. Posiada wysokie walory turystyczne czego poświadczaniem są: certyfikaty „Najlepszy Produkt Turystyczny Polski”, „Najlepszy Produkt Turystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego”, szóste miejsce w rankingu National Geographic „7 cudów Polski”. Miasto promuje się jako "Chełmno-Miasto Zakochanych". Ze względu na wysokiej klasy walory architektoniczne Chełmno nazywane jest „polskim Carcassonne” oraz „małym Krakowem”, natomiast za sprawą

roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Projekt ten stanowi odpowiedź na zdiagnozowaną transformację demograficzną (szybkie tempo starzenia się społeczeństwa) oraz niezadowalający stan rozwoju usług w lokalizacjach poza dużymi miastami województwa. Projekt wyróżnia się regionalną skalą oraz nowatorskim modelem funkcjonowania. Niniejsze zadanie działania zostało ponadto ugruntowane na podstawie badania potencjału gospodarczego społeczności Miasta Chełmna, na podstawie którego zostały wykrobowane cztery obszary rozwoju gospodarczego Chełmna, zobrazowane na poniższej grafice.

Rysunek 2 Cztery filary rozwoju gospodarczego Miasta Chełmna, zgodnie z projektem Lokalnego Programu Rozwoju Gospodarczego Miasta Chełmna (źródło: UM Chełmno).

Cztery filary rozwoju przestrzennego Miasta Chełmna mają przełożenie na planowany rozwój zagospodarowania przestrzennego, ale również na prowadzoną politykę rozwoju miasta. **Turystyka** jest kluczowym obszarem bazującym na unikatowym dziedzictwie kulturowym Zespołu Staromiejskiego, jak również uwarunkowaniach przyrodniczych związanych z położeniem w Dolinie Dolnej Wisły. Turystyka jako dziedzina gospodarki wiąże się z rozwojem lokalnego potencjału, w tym działalności kulturalnej, rzemieślniczej, ręczodzielniczej, ale również hotelarstwa oraz gastronomii. **Usługi społeczne** bazują na potencjale kadrowym Miasta oraz szansie rozwoju Klastra Usług Społecznych i Zdrowotnych w Chełmnie. **Lokalny przemysł i przedsiębiorczość** to wykształcone lokalne przedsiębiorstwa skupione wokół branży meblarskiej, ale również budowlanej i maszynowej. Czwarty potencjalny filar to rozwój **logistyki** w ujęciu regionalnym. Miasto Chełmno już dzisiaj kształtuje kadry dla branży logistycznej oraz bezpieczeństwa. W najbliższym okresie czasu przewiduje się rozwój w tym obszarze, zarówno w zakresie logistyki komercyjnej, jak i obronności państwa.

Ludność na obszarze LSR

Na dzień 31 grudnia 2020 r. miasto Chełmno zamieszkiwało 18 910 osób, w tym 9 943 kobiet i 8 967 mężczyzn (dane z GUS – Bank Danych Lokalnych).

Rozdział III Partycypacyjny charakter LSR

Proces przygotowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Chełmno opierał się na metodzie partycypacyjnej z włączeniem społeczności lokalnej obszaru LGD do głównych etapów prac. Strategia została opracowana zgodnie z

strategii grup istotnych z punktu widzenia realizacji LSR. W pracę zaangażowano takie grupy jak członkowie organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia, stowarzyszenia zwykłe, kluby sportowe), jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje publiczne: Gminę Miasto Chełmno, radni miasta, Powiatowy Urząd Pracy oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, lokalnych przedsiębiorców, przedstawicieli rady seniorów, członków UTW, młodzież, osoby młode, przedstawiciele oświaty (COPO w Chełmnie), ogólną społecznością lokalną, mieszkańców Chełmna, lokalni liderzy, członkowie Rady i Zarządu oraz pracownicy biura LGD. Zaplanowano działania zapewniające partycypacyjny charakter LSR, opracowano harmonogram działań angażujących lokalne społeczności w proces opracowania LSR oraz przygotowano narzędzia dokumentujące ten udział.

Metody/narzędzia partycypacji zastosowane w trakcie budowy LSR

Lp.	Nazwa metody/narzędzi partycypacji
1.	Gromadzenie danych
2.	Zespół ds. opracowania LSR
3.	Spotkania informacyjno-konsultacyjne I (zogniskowany wywiad grupowy i burza mózgów)
4.	Spotkania indywidualne
5.	Ankieta
6.	Spotkania informacyjno-konsultacyjne II (zogniskowany wywiad grupowy i burza mózgów)
7.	Zespoły eksperckie
8.	Walne Zebranie Członków

1. Gromadzenie danych

- gromadzenie informacji do sporządzenia charakterystyki LGD - źródła pozyskania informacji to głównie analiza dokumentacji biura, wyniki badań ewaluacyjnych w zakresie wdrażania LSR za okres 2016-2023 oraz wyniki badań własnych m.in. badanie efektów realizacji LSR w latach 2016-2023.

- gromadzenie informacji do sporządzenia diagnozy – opisu obszaru i ludności - źródło pozyskania informacji to informacje z Gminy Miasto Chełmno, PUP, MOPS, dane statystyczne GUS. Te dane posłużyły do opisu Rozdziału Analiza potrzeb i potencjału (szerzej o wynikach w rozdziale IV).

2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne I

- **zogniskowany wywiad grupowy** – dyskusja z grupą osób, których potrzeby badamy. Moderator zadawał pytania uczestnikom spotkania. Technika pozwoliła na zgromadzenie informacji jakościowej, która pojawia się dzięki dynamice kontaktów grupowych, docieranie do informacji odzwierciedlającej stereotypy i zbiorowe wyobrażenia funkcjonujące w danej zbiorowości, nie do odtworzenia na poziomie wywiadu indywidualnego. Wywiad dostarczył cennych informacji na temat postrzegania danego zagadnienia przez uczestników dyskusji, zachęcił do wypracowywania jednego stanowiska na temat danego zagadnienia, wspólna dyskusja połączyła uczestników;

- **burza mózgów** - twórcza dyskusja posłużyła do poszukiwania rozwiązania konkretnego problemu, pobudziła proces generowania pomysłów i zwiększyła ogólną kreatywność zespołu. Pomyśl na rozwiązanie problemów i wskazania potrzeb były zapisywane na tablicy.

Podczas spotkań rozpoznaliśmy potrzeby mieszkańców, omówiliśmy możliwości wykorzystania lokalnego potencjału, zaplanowaliśmy innowacyjne pomysły na projekty aktywizujące społeczność, porozmawialiśmy o dotychczasowej realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz omówiliśmy planowane działania na nową Lokalną Strategię Rozwoju. Wspólnie ustaliliśmy to, co jest ważne dla Chełmna. Konsultacje społeczne pomogły nam ukształtować informacje na temat społeczności miasta Chełmna, dzięki nim wiemy na jakich obszarach mamy się skupić i które potrzebują największego wsparcia.

3. **Spotkania indywidualne** - w okresie przygotowywania LSR działało biuro LGD, w którym mieszkańców mogli złożyć propozycje dotyczące kierunków rozwoju Stowarzyszenia oraz propozycje planowanych przedsięwzięć, wskazać problemy i potrzeby, porozmawiać o wykorzystaniu potencjału ludzkiego i materialnego w ramach nowej strategii.
4. **Ankiety** – ankieta w wersji papierowej i w wersji on-line. Ankieta zawierała pytania o mocne i słabe strony Chełmna, o grupy społeczne wymagające wsparcia, potrzebę działania, rodzaje wsparcia, kanały komunikacji z biurem LGD Chełmno.

W badaniu ankietowym wzięło udział **199 uczestników**, z podziałem na płeć:

Kobieta 150

Mężczyzna 49

ze względu na wiek: mniej niż 18 lat - **87**, 18 – 24 lat – **6**, 25 – 35 lat- **5**, 36 – 45 lat – **8**, 46 – 59 lat – **8**, 60 lat i więcej – **85**

1. Reprezentowany sektor:

Społeczny 174 (tzn. mieszkańcy, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, grupy nieformalne itd.)

Gospodarczy 14 (tzn. przedsiębiorcy, inne podmioty prowadzące działalność gospodarczą, spółdzielnie socjalne)

Publiczny 11 (tzn. jednostki sektora finansów publicznych)

Poziom ważności współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Miasta Chełmna.

Należy wybrać 1 odpowiedź zaznaczając X we właściwym miejscu, gdzie 1 oznacza zupełnie nieważna natomiast 5 bardzo ważna.

zupełnie nieważna □ □□ □□ bardzo ważna

1 – 6 / 2 – 4 / 3- 19 / 4 – 35 / 5- 135

Które z poniższych grup społecznych wymagają obecnie największego wsparcia na terenie Miasta Chełmna.

Prosimy o wskazanie maksymalnie 5 grup.

- dzieci do lat 18 - 78
- młodzież od 18. do 24. roku życia -57
- nauczyciele i specjalisci zajmujący się dziećmi i młodzieżą - 37
- rodzice z problemami wychowawczymi -58
- osoby dorosłe od 25. do 54. roku życia-17
- osoby dorosłe powyżej 55. roku życia -69
- osoby dorosłe bez możliwości podnoszenia swoich umiejętności i kompetencji społecznych- 33
- kobiety - 41
- kobiety powracające na rynek pracy po urodzeniu dziecka -38
- mężczyźni -2
- bezrobotni - 29
- osoby pracujące -17
- przedsiębiorcy -16

Potrzeba wsparcia funkcjonowania kobiet na rynku pracy, m.in. poprzez lepsze łączenie życia zawodowego z rodzinnym.

- darmowe wsparcie dla kobiet, m.in. kręgi wsparcia dla kobiet próbujących godzić życie zawodowe z rodzinny, wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamywania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego, doradztwo prawne, psychologiczne i coachingowe. 141

- zmiana świadomości wśród mężczyzn, m. in. w zakresie pełnienia obowiązków rodzinnych, np. wychowania i opieki nad dziećmi. wsparcie dla mężczyzn w zakresie przełamywania stereotypów związanych z rolą mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie, zachęcające do większego zaangażowania w obowiązki opiekunów (w tym wymiana doświadczeń, kręgi wsparcia, doradztwo psychologiczne i warsztaty 113

- kluby rodzica 123

Potrzeba rozwijania wysokiej jakości edukacji dla dzieci i młodzieży.

- poszerzenie oferty szkoleń i wsparcia dla nauczycieli i pedagogów 83

- absolwenci szkół -34
- osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej -24
- osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu- 37
- osoby samotne-79
- osoby samotnie wychowujące dziecko- 27
- osoby niepełnosprawne- 45
- migranci, w tym uchodźcy -12
- osoby uzależnione, w tym dzieci i młodzież-42
- inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym -32
- inne -2

proszę wskazać: osoby z problemami psychicznymi

- spotkania networkingowe 6
- spotkania indywidualne w Biurze LGD Chełmno 109
- żadne z powyższych 0
- inne 0

Czynnik	Atut	Słabość	Trudno powiedzieć
Atrakcyjność przyrodnicza miasta	152	26	21
Stan czystości środowiska przyrodniczego w mieście	75	56	68
Stan dróg na terenie miasta	45	110	44
Stan i ilość ścieżek rowerowych w mieście	79	76	44
Komunikacja miejska(busy, autobusy itp.)	36	115	48
Stan terenów rekreacyjnych na terenie miasta (parki, skwery, zieleńce, itp.)	114	38	47
Emigracja ludzi młodych z obszaru miasta	5	150	44
Rynek pracy, dostępność i atrakcyjność miejsc pracy	0	155	44
Działania wspierające rozwój przedsiębiorczości	11	128	60
Dostępność miejsc w przedszkolach	34	44	121
Dostępność miejsc w żłobkach	36	22	141
Poziom edukacji	68	88	43
Wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne (komputery, pracownie biologiczne, chemiczne, fizyczne itp.)	41	46	112
Oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	22	65	112
Dostosowanie czasu pracy szkół do potrzeb mieszkańców wynikających z obowiązków zawodowych	0	110	89
Dostęp do darmowej edukacji dla dorosłych	36	88	75
Dostęp do usług opiekuńczych dla seniorów	16	128	55
Stan infrastruktury sportowej na terenie miasta	89	88	22
Dostępność infrastruktury sportowej dla mieszkańców	68	92	39
Oferta wydarzeń sportowych	92	76	31
Oferta wydarzeń kulturalnych	90	77	32
Oferta wydarzeń rozrywkowych	82	88	29
Dostępność usług zdrowotnych	9	143	47
Bezpieczeństwo obywateli	51	61	87
Stopień zaangażowania mieszkańców w życie społeczne miasta	34	129	36
Integracja (więzi społeczne) mieszkańców	29	128	42
Tradycje, zwyczaje i kultura	86	68	45
Zabytki i atrakcje turystyczne	155	15	29
Dostęp mieszkańców miasta do informacji publicznej (tablice ogłoszeniowe, strony internetowe organizacji, biuletyny)	120	36	43
Liczba organizacji pozarządowych i jakość ich działania	63	78	58

5. Spotkania informacyjno-konsultacyjne II

- **zogniskowany wywiad grupowy** – dyskusja z grupą osób, których potrzeby badamy. Moderator zadawał pytania uczestnikom spotkania. Technika pozwoliła na zgromadzenie informacji jakościowej, która pojawia się dzięki dynamice kontaktów grupowych, docieranie do informacji odzwierciedlającej stereotypy i zbiorowe wyobrażenia funkcjonujące w danej zbiorowości, nie do odtworzenia na poziomie wywiadu indywidualnego. Wywiad dostarczył cennych informacji na temat postrzegania danego zagadnienia przez uczestników dyskusji, zachęcił do wypracowywania jednego stanowiska na temat danego zagadnienia, wspólna dyskusja połączyła uczestników;
- **burza mózgów** - twórcza dyskusja posłużyła do poszukiwania rozwiązania konkretnego problemu, pobudziła proces generowania pomysłów i zwiększyła ogólną kreatywność zespołu. Pomyśl na rozwiązanie problemów i wskazania potrzeb były zapisywane na tablicy.

społecznością oraz innych kwestiach dotyczących prac związanych z tworzeniem LSR umieszczane były na stronie internetowej i koncie Facebookowym LGD, na stronach internetowych naszych partnerów oraz w formie plakatów na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta oraz jego jednostek budżetowych. Informacje o spotkaniach publikowała także lokalna prasa. Pracownicy biura LGD zapraszali mieszkańców na spotkania również droga mailową i telefoniczną wykorzystując własną bazę kontaktów (np. informowali o spotkaniach dyrektorów szkół zachęcając ich do przekazania informacji uczniom oraz nauczycielom) oraz korzystając z pomocy COPiW, które informowało organizacje NGO działające na terenie miasta mające kontakt z wieloma różnymi grupami społecznymi. Ponadto do wzięcia udziału w tworzeniu LSR byli zachęcani wszyscy interesariusze odwiedzający biuro, a osoby, które zadeklarowały udział prosiliśmy o przyprowadzenie na spotkanie członka rodziny, kolegi/koleżanki itp.

7. **Zespoły eksperckie** – zostały powołane zespoły eksperckie, które zaangażowały się w tworzenie poszczególnych rozdziałów LSR. Powołanie zespołów eksperckich pozwoliły na dotarcie do jeszcze większej grupy, która miała istotny wpływ na ukształtowanie strategii rozwoju:
  - 1) Zespół ekspercki nr 1 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące dzieci i młodzieży w Chełmnie (Centrum Obsługi Placówek Oświatowych w Chełmnie, szkoły ponadpodstawowe w Chełmnie, NGO skupiające swoje cele i działania wśród dzieci i młodzieży);
  - 2) Zespół ekspercki nr 2 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące problemów społecznych (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie, NGO skupiające swoje cele i działania w obszarze pomocy społecznej, działające na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, działające na rzecz osób w kryzysie bezdomności, NGO działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami); przedstawiciele: Urzędu Miasta Chełmna, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Stowarzyszenia Ludzie-Ludziom, Stowarzyszenia Teatr Agrafka, Stowarzyszenia zwykłego Tacy Sami, Fundacji Rodzina Przymierza oraz Spółdzielni Socjalnej Wspólna Sprawa
  - 3) Zespół ekspercki nr 3 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące seniorów w Chełmnie (Rada Seniorów w Chełmnie, NGO działające na rzecz seniorów).
  - 4) Zespół ekspercki nr 4 – diagnozy i dane statystyczne dotyczące rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie, Urząd Miasta Chełmna, przedsiębiorcy).
  - 5) Zespół ekspercki nr 5 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmna, dziedzictwa kulturowego/zabytki i turystyki (materiał i opracowanie: Piotr Murawski, Elżbieta Pawelec).
  - 6) Zespół ekspercki nr 6 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące równości płci, roli kobiet w mieście Chełmno, przemocy rówieśniczej i w rodzinie (radna, NGO skupiające swoje cele i działania dla kobiet, przedsiębiorcy, przedstawiciel oświaty).

W ramach zespołów eksperckich i projektów pilotażowych powstały **Diagnozy, raporty**:

- Diagnoza oraz raport o stanie organizacji pozarządowych w Chełmnie,
- Raport podsumowujący przeprowadzenie projektu pilotażowego Miejskie Koło Gospodyń wraz z analizą SWOT
- Raport podsumowujący przeprowadzenie projektu Liga Mistrzów wraz z analizą SWOT
- Raport podsumowujący przeprowadzenie projektu Dzieci–rodzice–dziadkowie wraz z analizą SWOT

- zapewnienie dostępu do mobilnych usług towarzyszenia ograniczających poczucie samotności i izolacji w środowisku zamieszkania (usługi sąsiedzkie, wolontariackie)
- wsparcie, poradnictwo specjalistyczne (m.in. prawne, psychologiczne)
- stworzenie bazy ofert pracy dla osób z niepełnosprawnościami
- likwidacja barier architektonicznych
- utworzenie bezpłatnego punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego
- rozwijanie dostępności do usług rehabilitacyjnych
- wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne, które wspierają edukację, opiekę nad dziećmi i osobami starszymi, opiekę zdrowotną, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia i aktywność na rynku pracy
- rozwijanie usług specjalistycznych w zakresie sprawowania opieki nad osobami chorymi przewlekle przez pielęgniarki środowiskowe
- działania poprzez pracę socjalną na rzecz aktywizacji, integracji społecznej oraz udziału osób starszych w życiu społecznym
- aktywizacja poprzez kształcenie, rekreację, sport i turystykę, kulturę oraz programy edukacyjne
- uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych
- leczenie uzależnień
- szersza oferta spędzania czasu wolnego dla rodzin
- pomoc sąsiedzka
- tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy
- streetworking

Dodatkowe wnioski z analizy:

- wskazano potencjał organizacji pozarządowych w obszarze usług społecznych.
- osoby w kryzysie bezdomności są zauważalne w Chełmnie i należy rozwiązywać ich problemy. Rozwiązaniem wskazanym jest tworzenie mieszkań socjalnych dla osób i rodzin zagrożonych bezdomnością oraz streetworking.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>- działalność organizacji pozarządowych (działa ich kilkadziesiąt na terenie miasta Chełmno). Zakres działania realizowany jest w szerokim zakresie: przemoc w rodzinie, aktywizacja zawodowa, os. potrzebujące włączenia społecznego, os. starsze, inne.</p> <p>- przepisy prawne sprzyjające działalności NGO - konkursy grantowe (poziom gminny, LGD i inne) - wsparcie ze strony gminy wynikające m.in. z programu współpracy - baza lokalowa (nowo wyremontowany lokal przy ulicy Grudziądzkiej 36)</p>	<p>- niski stopień zaangażowania NGO w tworzenie partnerstw międzysektorowych - niewielka baza mieszkań komunalnych (dużo pustych mieszkań do remontu)</p> <p>- widoczne osoby w kryzysie bezdomności na ulicach Chełmna - uzależnienia (narkotyki, alkoholizm, inne) - wyludnianie się miasta - odpływ młodych ludzi z miasta</p> <p>- niski przyrost demograficzny</p>

JST, NGO, PES aktywnie działające na terenie miasta w obszarze wsparcia społecznego:

JST	Wybrane NGO i ruchy nieformalne (w mieście jest zarejestrowanych ok 75 organizacji społecznych)	PES
<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Chełmno - MOPS - PCPR - Miejska Biblioteka Publiczna - Chełmiński Dom Kultury - ZOZ - Starostwo Powiatowe - Szkoły Podstawowe i średnie - Państwowa Szkoła Muzyczna 	<ul style="list-style-type: none"> - LGD Chełmno - Stowarzyszenie Ludzie-Ludziom - Stowarzyszenie Teatr Agrafka - Stowarzyszenie Dzieci Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych "Świątełko Nadziei" - Stowarzyszenie zwykłe Tacy Sami - Fundacja Rodzina Przymierza - Stowarzyszenie Przybij Piątkę - Fundacja Nove Forte - Polski Związek Działkowców - Polski Związek Niewidomych (oddział) - Fundacja Green Team - Twierdza Chełmno - Stowarzyszenie Przyjaciół Kaniova - Caritas Diecezji Chełmińskiej - Zastęp Rycerski - Chorągwia Ziemi Chełmińskiej - Fundacja 9 Hills - Ochotnicza Straż Pożarna - Uniwersytet III wieku przy domu kultury 	<p>Spółdzielnia Socjalna Wspólna Sprawa</p>

PARTNERSTWO

Potrzeba współdziałania i zawiązania Partnerstwa, które będzie miało istotne znaczenie w procesie zaangażowania różnych grup interesariuszy i znajdowania nowatorskich rozwiązań problemów społecznych. Dzięki zróżnicowaniu partnerów i ich doświadczeń współpraca będzie przebiegać w sposób synergiczny.

Cel główny:

Wsparcie osób wymagających włączenia społecznego, w trudnej sytuacji życiowej, seniorów, osób z niepełnosprawnościami i innych.

Cele szczegółowe:

Planowane działania:

- wspieranie tworzenia klastra usług społecznych wraz z UM i organizacjami społecznymi (na terenie po jednostce wojskowej - Biskupia 16)
- przygotowanie przez UM bazy NGO
- stworzenie zindywidualizowanego modelu wsparcia dla odbiorców
- rozwój działalności Spółdzielni Socjalnej Wspólna Sprawa
- tworzenie partnerstw projektowych
- wsparcie osób uchodźczych
- tworzenie wspólnej oferty dla odbiorców
- budowa platformy współpracy z mediani lokalnymi
- stworzenie punktu pierwszego kontaktu dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie (stacjonarnego, który funkcjonuje w określone dni w tygodniu) - wsparcie prawne i psychologiczne
- stworzenie tymczasowego schronienia dla kobiet z dziećmi - ofiar przemocy (mieszkania wspomaganego)
- wypracowanie modelu streetworkingu,
- działania kulturalne angażujące seniorów i osoby z niepełnosprawnościami
- rozwiązywanie problemów z dostępnością sal aktywności seniorów
- dywersyfikacja źródeł finansowania
- wsparcie koordynacji działań wolontariatu (Grudziądzka 36)

Diagnozy i raporty w ramach projektów pilotażowych pozwoliły na dotarcie do jeszcze większej grupy, która pośrednio współtworzyła lokalną strategię rozwoju.

Zasady działania Porozumienia:

1. Niezależność

Niezależność organizacji członkowskich wyraża się m.in. w możliwości niezależnego funkcjonowania w wymiarze merytorycznym i finansowym.

2. Transparentność i odpowiedzialność

Działalność merytoryczna i finansowa partnerów jest jawną. Partnerzy są odpowiedzialni za swoje działania.

3. Rzetelność

Planowane działania są realizowane w odpowiedzi na analizę potrzeb i oczekiwania odbiorców i ich otoczenia.

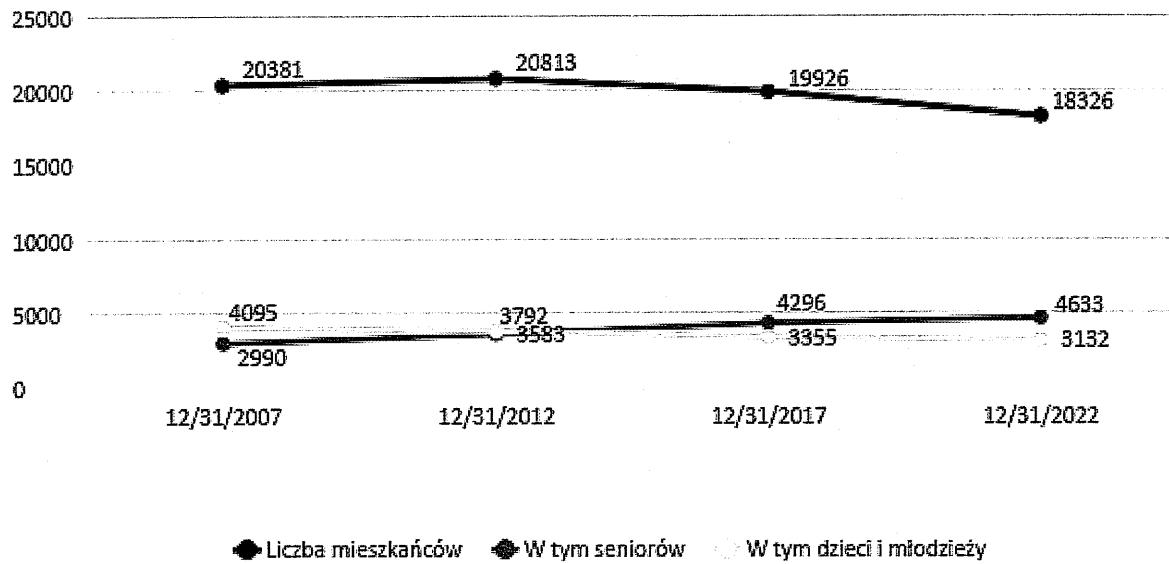
Realizowane są za pomocą odpowiednio dobranych narzędzi.

4. Solidarność i unikanie konfliktu interesów

Partnerzy realizują swoje działania w oparciu o ideę dobra wspólnego i dobra odbiorców działań. Nie konkurują i synergicznie realizują cele Partnerstwa

8. **Walne Zebranie Członków** – w lutym 2023 r. podczas spotkania członków LGD Chełmno przedstawiono wstępne założenia dotyczące przedsięwzięć, grupy docelowej, przedstawiono sprawozdanie z odbytych konsultacji społecznych, podjęto dyskusję, w czerwcu przedstawiono LSR na lata 2023-2029 pod głosowanie WZC.

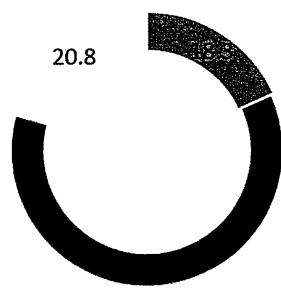
Liczba mieszkańców oraz struktura wieku zgodnie z GUS

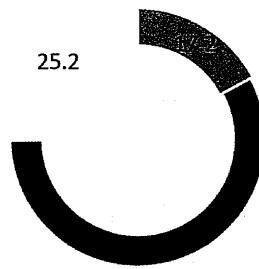
*Liczba oraz struktura wieku mieszkańców Miasta Chełmna na podstawie danych GUS
 (źródło: GUS, Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym. Stan w dniu 31 grudnia).*

Dla zobrazowania zmiany struktury wieku mieszkańców Miasta Chełmna, przygotowano dwa poniższe wykresy, prezentujące dane z 2017 oraz 2022 roku.

Struktura wieku: 31.12.2017

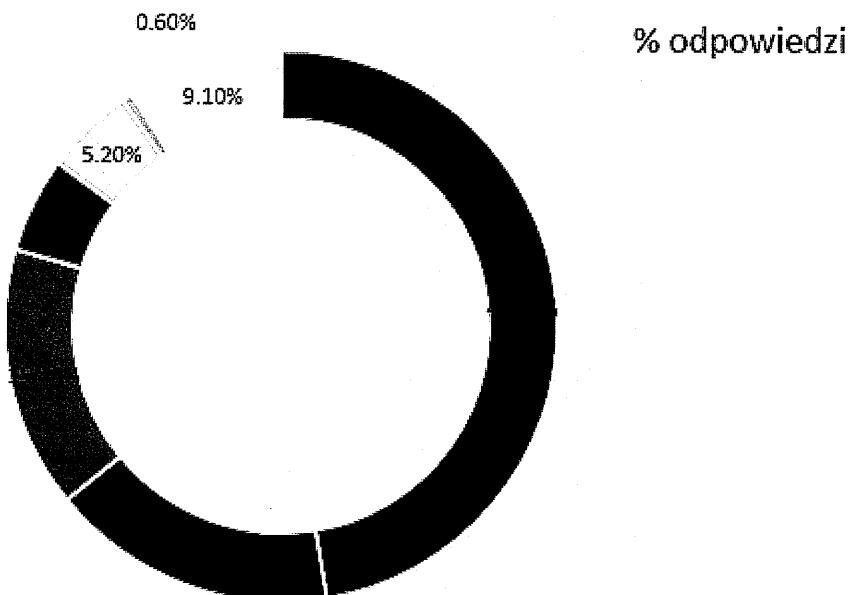

Struktura wieku: 31.12.2022

- ludność w wieku przedprodukcyjnym
- ludność w wieku produkcyjnym
- ludność w wieku poprodukcyjnym

Powyższe dane są rozbieżne w zakresie poszczególnych wartości liczbowych, jednakże prezentują spójne trendy. Miasto Chełmno wyludnia się – zmniejsza się ogólna liczba mieszkańców. Dynamicznym przemianom ulega również struktura wieku mieszkańców, pomiędzy 2017 a 2022 rokiem udział seniorów wzrósł o niemal 5%. W tym samym czasie zmniejszeniu uległa zarówno liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież) – spadek o 1,1%, ale również osób w wieku produkcyjnym o 3,4 %.

- Niesatysfakcjonująca sytuacja na rynku pracy
- Niewystarczająca oferta usługowa
- Ograniczona dostępność mieszkań/domów/działek
- Ograniczone możliwości edukacji
- Miejsce pracy
- Inny

*Odpowiedź na pytanie "Co byłoby przyczyną wyprowadzki z Chełmna?"
 (źródło: miastozyje.chełmno.pl).*

Uzupełnienie powyższych statystyk stanowi poniższe zestawienie tabelaryczne prezentujące dziesięć najczęstszych kierunków migracji z i do miasta Chełmna.

Tabela 1 Najczęstsze kierunki wyprowadzek z terenu Gminy Miasta Chełmna w latach 2010-2019.

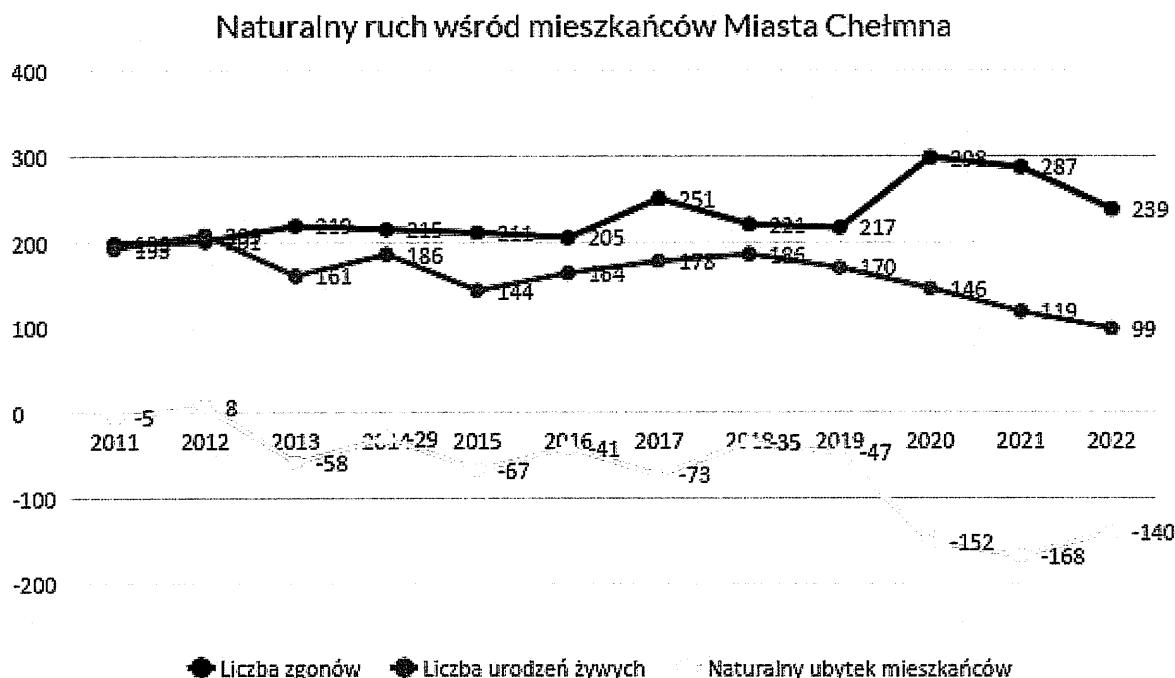
L.p.	Kierunek wyprowadzek z Chełmna	L. O.	Kierunek przeprowadzek do Chełmna	L. O.
1	Gmina wiejska Chełmno	615	Gmina wiejska Chełmno	217
2	Miasto Bydgoszcz	211	Gmina Kijewo Królewskie	152
3	Gmina Stolno	201	Gmina Stolno	135
4	Gmina Kijewo Królewskie	197	Gmina i Miasto Świecie	122
5	Gmina i Miasto Świecie	181	Miasto Bydgoszcz	111
6	Miasto Toruń	149	Gmina Papowo Biskupie	66
7	Miasto Gdańska	76	Gmina Lisewo	58
8	Miasto Grudziądz	75	Miasto Toruń	57
9	Gmina Unisław	51	Gmina Unisław	45
10	Miasto Gdynia	48	Miasto Grudziądz	40

(źródło: opracowanie własne na podstawie demografia.stat.gov.pl)

Uzupełnienie powyższych informacji prezentuje zestawienie przepływów ludności w latach 2019-2022, przygotowane na podstawie Bazy Demografia GUS (demografia.stat.gov.pl), agregującej dane na temat przepływów mieszkańców do poziomu województw.

Tabela 2 Migracje wewnętrzne z i do Miasta Chełmna w latach 2019-2022.

Region	2019			2020			2021			2022		
	Napły w	Odpły w	Różnic a	Napły w	Odpły w	Różnic a	Napły w	Odpły w	Różnic a	Napły w	Odpły w	Różnic a
Dolnośląskie	0	1	-1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Kujawsko-Pomorskie	133	219	-86	89	182	-93	90	164	-74	53	186	-133

Ruch naturalny ludności Miasta Chełmna w latach 2011-2022 (źródło: GUS).

Dane statystyczne wskazują na fakt, że społeczeństwo miasta Chełmna starzeje się. W 2021 r. ludność w wieku 0-14 lat stanowiła 11% mieszkańców miasta (przy średniej dla woj. kujawsko-pomorskiego wynoszącej 15%), ludność w wieku 15-64 lat – 63,5% (średnia w województwie 66,2%), ludność w wieku 65 lat i więcej – 23,5% (średnia wojewódzka – 18,8%). Analizując liczbę ludności pod względem grup docelowych szczególnie istotnych z punktu widzenia LSR dane prezentują się następująco: mieszkańcy w wieku 6-24 lat –osób, mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej osób. Chełmno ma również wyższy współczynnik feminizacji. Prognozy wskazują na pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa miasta w kolejnych latach. Diagnoza wykonana na potrzeby „Strategii rozwoju miasta Chełmna na lata 2023-2030 z perspektywą do 2050” pokazuje także niepokojące tendencje związane ze zmianą liczby ludności w Chełmnie spowodowane ujemnym saldem migracji, w dużym stopniu wynikającym z migracji. Ważną przyczyną migracji są również zmiany będące następstwem odpływu młodych, aktywnych ludzi do dużych miast w celach edukacyjnych lub zawodowych. Szczególną uwagę należy zwrócić również na przyczyny występowania zjawiska niskiego zaangażowania osób młodych do podjęcia zatrudnienia na terenie miasta oraz podnoszenia swoich kompetencji zawodowych.

RYNEK PRACY

Według stanu w dniu 31 grudnia 2020 r. liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie wynosiła 2297 osób, z tego kobiety 1325 (58%) i mężczyźni 972 (42%). W skali powiatu najwięcej bezrobotnych na 31.12.2020r. było zarejestrowanych w mieście Chełmno - 834 osoby. W porównaniu do ubiegłego roku liczba bezrobotnych w mieście zwiększyła się o 78 osób, tj. o 10%.

Liczba bezrobotnych została zestawiona wraz z podziałem na mieszkańców i mieszkańców w okresie od 2011 do 2022 roku, każdorazowo przyjęto stan na dzień 31 grudnia. Sytuacja na rynku pracy diametralnie zmieniła się na przestrzeni ostatniej dekady. Po szczytowaniu bezrobocia w 2013 roku sukcesywny spadek. Od 2018 roku liczba osób bezrobotnych jest na stabilnym poziomie około 800 osób.

psychologiczne, coaching, kręgi wsparcia) dla kobiet próbujących godzić życie zawodowe z rodzinny, wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamywania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego. Działania równościowe są rekomendowane na obszarze LSR. W ślad za tym od kilku lat wzrasta pomoc finansowa państwa związana z posiadaniem dzieci. Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie aktywizuje osoby bezrobotne poprzez: staże, roboty interwencyjne, roboty publiczne oraz prace społeczne użyteczne, szkolenia. W rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie występuje większość osób o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe.

Respondenci w ankiecie wskazywali na **Potrzebę wsparcia funkcjonowania kobiet na rynku pracy, m.in. poprzez lepsze łączenie życia zawodowego z rodzinnym:**

- darmowe wsparcie dla kobiet, m.in. kręgi wsparcia dla kobiet próbujących godzić życie zawodowe z rodzinny, wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamywania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego, doradztwo prawne, psychologiczne i coachingowe – 141 na 199 odpowiedzi;
- zmiana świadomości wśród mężczyzn, m. in. w zakresie pełnienia obowiązków rodzinnych, np. wychowania i opieki nad dziećmi, wsparcie dla mężczyzn w zakresie przełamywania stereotypów związanych z rolą mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie, zachęcające do większego zaangażowania w obowiązki opiekuńcze (w tym wymiana doświadczeń, kręgi wsparcia, doradztwo psychologiczne i warsztaty – 113 na 199 odpowiedzi);
- kluby rodzica – 123 na 199 odpowiedzi.

Bezrobocie, to jedno z największych wyzwań gospodarczych i społecznych naszej społeczności. Zjawisko polegające na tym, że pewna grupa ludzi, którzy są zdolni do podjęcia pracy, nie znajdują zatrudnienia. Problemy na rynku pracy przez niedostateczną liczbą miejsc pracy prowadzą do obniżenia standardu życia i ubożenia społeczeństwa. Utrzymujące się bezrobocie ma negatywny wydźwięk społeczny i wpływa na spowolnienie rozwoju gospodarczego danego regionu, co pociąga za sobą negatywne zjawiska społeczne. Brak możliwości podjęcia legalnej, stałej pracy umacnia negatywne skutki wykluczenia zawodowego takie jak: spadek samooceny osoby bezrobotnej, pojawienie się problemów społecznych i emocjonalnych w rodzinach, wzrost przestępcości, upadek obyczajów i degradacji potrzeb. Oprócz obniżenia się dochodów i poziomu życia rodziny dotkniętej bezrobociem, można jeszcze wymienić wzmaganie niepokoju o jutro i wywoływanie stresu u członków rodziny, potęgowanie konfliktów, popychanie do różnych uzależnień (np. do alkoholizmu, narkomanii, hazardu), kształcenie lub wzmaganie postawy aspołecznej, obniżanie twórcze możliwości. Bardzo często osoby z grupy bezrobotnych nie wykazują się aktywnością zmierzającą do podjęcia pracy albo też podejmowane przez nie znikome działania nie dają oczekiwanych rezultatów. Pozostawanie bez pracy przez długi okres czasu staje się przyczyną dezintegracji rodziny, jej rozpadu jak i może powodować u osób bezrobotnych pewne stany agresji, frustracji, zniechęcenia, apatii, niezadowolenia, itp. Poprzez bezrobocie długoterminowe należy rozumieć pozostanie bez pracy, pomimo woli i chęci jej podjęcia, w czasie dłuższym niż 12 miesięcy przez okres 2 lat. Długoterminowi bezrobotni, którzy nie mogą znaleźć odpowiedniego zatrudnienia pomimo posiadanych kwalifikacji zawodowych nabierają przekonania, że są ludźmi zbędnymi. Brak środków finansowych uniemożliwia rodzinom bezrobotnym, ubogim i ich dzieciom wyjście ze środowiska, w którym

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2020 r. najczęstszym profilem działalności gospodarczej były:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 327,
  - Budownictwo – 199,
  - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 142 podmioty,
  - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 105,
  - Przetwórstwo przemysłowe – 105,
  - Pozostała działalność – 72,
  - Transport i gospodarka magazynowa – 71,
  - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 52,
  - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 41,
  - Informacja i komunikacja – 32,
  - Edukacja – 28,
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 25,
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 16,
  - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 15,
  - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 13,
  - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 2,
  - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek., gaz, parę wodną do układów klimatyzacyjnych – 2.

Sektor MSP w Chełmnie rozwija się bardzo powoli. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w roku 2020, względem roku 2015, wzrosła zaledwie o 54 nowe podmioty. Na tle gmin województwa wyróżnia się liczba spółek cywilnych jako form prawnych prowadzonych działalności. Co interesujące – na terenie miasta znajdują się 3 podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników.

Jak widać na terenie miasta Chełmna funkcjonuje dużo firm, jednocześnie lokalni przedsiębiorcy wskazują jako podstawowe wyzwanie rozwojowe brak pracowników gotowych do podjęcia zatrudnienia. W odniesieniu do potrzeb i potencjałów, szczególnie istotne punktu widzenia wdrażania LSR, należy ukierunkować osoby młode do podejmowania pracy, zaś osoby w wieku produkcyjnym wskazywać możliwości zmiany kwalifikacji zawodowych lub podniesienie kwalifikacji zawodowych. Dodatkowo wyniki ankiet na stronie wskazują potrzebę kształcenia dorosłych osób, w tym kobiet:

Potrzeba rozwijania umiejętności, kompetencji i zainteresowań u osób dorosłych:

- możliwość skorzystania z darmowych szkoleń i form aktywizacji – 144 na 199 odpowiedzi,
- utworzenie Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji (LOWE), które angażują mieszkańców lokalnej społeczności w rozwijanie kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych - 183 na 199 odpowiedzi. Dodatkowo Zespół ekspercki nr 4 – diagnozy i dane statystyczne dotyczące rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie, Urząd Miasta Chełmna, przedsiębiorcy) wskazywali w swoich raportach na potrzebę zmiany kwalifikacji zawodowych, z kolei Zespół ekspercki nr 1 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące dzieci i młodzieży w Chełmnie (Centrum Obsługi Placówek Oświatowych

Liczba rodzin	7	616	596	596
Liczba osób w rodzinach	8	1 400	1 222	1 222
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	466	413	413
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	266	222	222
Wiek 0-17	11	74	56	56
Wiek 18-59	12	296	275	275
Wiek 60 lat i więcej	13	96	82	82

OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY

Liczba osób ogółem	14	673	720	720
Liczba rodzin	15	616	681	681

W tym kontekście działalność MOPS w najbliższych latach będzie zapewne coraz większy akcent przenosić z usług pomocy społecznej na zdeinstytucjonalizowane usługi społeczne świadczone w miejscu zamieszkania lub w formie dziennej, a nie całodobowej m.in. dla seniorów, opiekunów osób zależnych, osób z niepełnosprawnościami i potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – zwłaszcza że potrzeby w tym zakresie w Chełmnie w kontekście zmian demograficznych z roku na rok rosną, a problemy społeczne wynikające z ograniczonego dostępu do ww. usług pogłębiają się.

Dostęp do usług społecznych, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, opiekunów osób zależnych itp. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie miasto Chełmno prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, mieszkanie chronione, placówka wsparcia dziennego, Klub Integracji Społecznej. Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie miasto Chełmno nie prowadzą działalności instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy. W mieście powoli rozwijane są usługi społeczne, m.in. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, formy opieki dziennej typu DDP czy kluby seniora. Jednocześnie konieczne jest poszerzenie i rozwój ww. usług.

W ramach diagnozy zidentyfikowano także potrzeby w zakresie placówek edukacyjnych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W Chełmnie działają:

- 1 Specjalny Ośrodek Wychowawczy
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

oceny i akceptacji osób niepełnosprawnych wśród społeczeństwa jak i trudności z zaakceptowaniem własnej pozycji przez samych niepełnosprawnych. Choroba i niepełnosprawność prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej w sytuacji bytowej osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Brak możliwości pracy zarobkowej, duże koszty leczenia, rehabilitacji, bariery architektoniczne, potrzeba opieki ze strony innych osób powodują, że osoby te często są klientami pomocy społecznej. Instytucją zajmującą się orzekaniem o niepełnosprawności dla Miasta Chełmna jest Powiatowy Zespół Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Problemami osób niepełnosprawnych zajmują się następujące instytucje: §Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie, §Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, §Zakład Opieki Zdrowotnej, §Stowarzyszenie Ludzie – Ludziom, §Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmnie, §Warsztaty Terapii Zajęciowej, §Zakład Aktywności Zawodowej w Drzonowie (prowadzący część działalności w ośrodku wypoczynkowym Nad Jeziorem w Chełmnie).

Przemoc w rodzinie /Przemoc rówieśnicza

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane m.in. przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na terenie Chełmna, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonuje Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany na mocy Zarządzenia Burmistrza Miasta Chełmna Nr 126/2010 z dnia 27 grudnia 2010r. z późniejszymi zmianami. Zespół realizuje zadania określone w Miejskim Programie Wspierania Rodziny. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzą przedstawiciele: §Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie, §Prokuratury Rejonowej w Chełmnie, §Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, § Zespołu Opieki Zdrowotnej w Chełmnie, §Oświaty, §Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Chełmnie, §Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmnie, §Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje procedurę „Niebieskiej Karty”. Wszczęcie powyższej procedury rozpoczyna pracę z rodziną, w której istnieje podejrzenie występowania problemu przemocy. Służbami wskazanymi do założenia „Niebieskiej Karty” są: policja, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.

Z przeprowadzonego wśród uczniów badania ankietowego wynika, że znaczna część respondentów doświadczyła przemocy ze strony kolegów ze szkoły oraz znajomych (kolejno 76% i 34% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy). • Podobnie sytuacja wygląda jeśli chodzi o stosowanie przemocy – większość ankietowanych (spośród tych, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy), stosowało ją wobec swoich rówieśników (71%). • Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że problem przemocy rówieśniczej występuje na wysokim poziomie – w swojej szkole dostrzega go ponad połowa uczniów (58%). Diagnoza problemu przemocy na terenie Miasta Chełmno 67 Przemoc domowa • Wśród uczniów biorących udział w badaniu byli również tacy, którzy zadeklarowali doznanie przemocy ze strony taty (15%) lub mamy (11%). • Wyniki badań wskazują na występowanie przemocy w 7% domów respondentów, z kolei 2% badanych stwierdziło, że doznaje przemocy bezpośredniej w swoim domu. Cyberprzemoc • Uczniowie zapytani o to czym według nich jest cyberprzemoc, najczęściej wskazywali na publikowanie obraźliwych treści na czyiś temat w Internecie (78%), naśmiewanie się z kogoś w Internecie (67%) oraz naruszanie czyjejś prywatności w Internecie (65%). • Co dziesiąty ankietowany uczeń nie wie czym jest cyberprzemoc. • Z przeprowadzonego wśród uczniów z miasta Chełmno badania wyłania się niepokojący obraz skali cyberprzemocy wśród przebadanych nastolatków – doznał jej co drugi uczeń (59%). • Najczęściej doznawanym rodzajem

również mieszkanie interwencyjne,

- Dzienny Dom Pobytu przy Parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Chełmnie dla osób starszych,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Stowarzyszenie „Ludzie-Ludziom”,
- Zakład Aktywności Zawodowej świadczy usługi hotelarskie i gastronomiczne w Ośrodku Wypoczynkowym nad Jeziorem Starogrodzkim,
- Mieszkania chronione – gmina miasto Chełmno utrzymuje mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Planuje się rozwój tej formy wsparcia poprzez tworzenie dwóch kolejnych mieszkań,
- Chełmiński Inkubator Organizacji Pozarządowych – GRUDZIĄDZKA 36 – stanowiący miejsce realizacji projektów aktywizacji społecznej, a także inicjatyw społecznych chełmińskich instytucji oraz organizacji pozarządowych, obiekt jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- Miejski Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Chełmnie – Kamionka.

Dostęp do usług zdrowotnych

Na terenie Gminy Miasta Chełmna podstawową opiekę zdrowotną nad mieszkańcami sprawuje Zespół Opieki Zdrowotnej w Chełmnie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Twój Lekarz”. Ogólnym celem podstawowej opieki zdrowotnej jest zachowanie i poprawa stanu zdrowia mieszkańców. Podstawowa opieka zdrowotna obejmuje świadczenia diagnostyczne, leczenie, pielęgnacyjne i rehabilitacyjne wchodzące w zakres medycyny rodzinnej, medycyny ogólnej oraz działania prewencyjne wynikające z zagrożeń i potrzeb zdrowotnych mieszkańców. Świadczenia zdrowotne obejmują działania związane w szczególności z: badaniem i poradą lekarską w zakresie kompetencji lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarskiem środowiskowo –rodzinnym, szczepieniami ochronnymi oraz innymi działaniami profilaktycznymi. Świadczone są na rzecz pacjenta: EKG, punkt pobrania, szczepienia ochronne, itp. Istnieje możliwość skorzystania z badań profilaktycznych realizowanych przez jednostki zewnętrzne, tj. badanie wzroku, słuchu, cytologia i inne.

Dostęp do usług mieszkaniowych

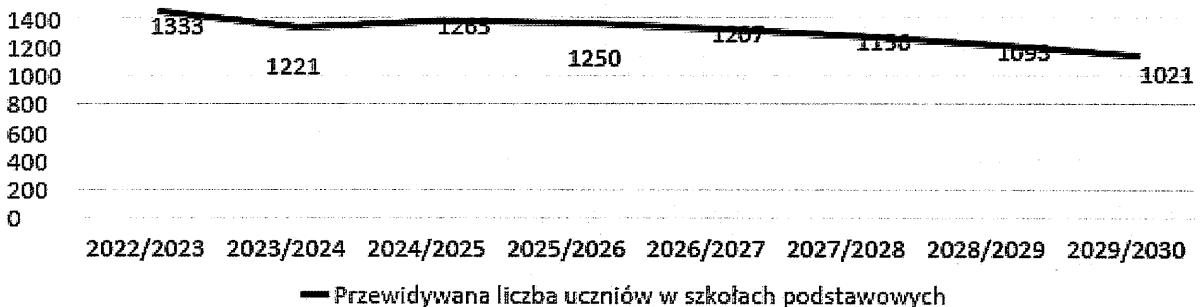
Powыższe dane prezentują skomplikowany charakter wyzwania, jakie stanowi zamieszkiwanie na terenie ROD. Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że połowa zamieszkujących ROD jest gotowa do zmiany miejsca zamieszkania, jednakże uniemożliwiają to czynniki zewnętrzne, takie jak trudna sytuacja materialna oraz brak mieszkań na wynajem. Dwa powyższe uwarunkowania stanowią również dużą część powodów wyboru ROD jako miejsca zamieszkiwania. Kluczowe dane prezentuje również wykres odpowiadający na pytanie dotyczące tego, co mogłoby skłonić osoby zamieszkujące na ROD do zmiany miejsca zamieszkania. Najliczniejszą odpowiedzią było: dobra oferta mieszkaniowa. Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że sytuacja mieszkaniowa na terenie Miasta Chełmna stanowi realny problem społeczny, który przekłada się na liczne zamieszkiwanie na terenie rodzinnych ogrodów działkowych.

Dostęp do usług edukacyjnych/ EDUKACJA FORMALNA I POZAFORMALNA

Na terenie Miasta Chełmna działają następujące placówki oświatowe podległe Gminie Miasto Chełmno:

- §Szkoła Podstawowa nr 1 im. Filomatów Pomorskich,
- §Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stanisława Staszica,
- §Szkoła Podstawowa nr 4 im. Wojska Polskiego

Baza dydaktyczna chełmińskich szkół podstawowych opiera się o 3 ww. szkoły, jednakże funkcjonujące w czterech lokalizacjach. Kompleksy SP nr 1 oraz SP nr 4 stanowią samodzielne, funkcjonalne przestrzenie edukacyjne, z odpowiednią bazą rekreacyjną oraz sportową. SP nr 2, funkcjonuje w trudniejszych warunkach lokalowych, obejmujących dwa kompleksy szkolne: przy ul. 22 Stycznia 4 (współdzielony z Przedszkolem Miejskim Tęczowy Zakątek) oraz w kompleksie po Gimnazjum nr 1 przy ul. Szkolnej 6. Niniejsza sytuacja jest następstwem reformy systemu oświaty, który zlikwidował szczebel gimnazjalny. O ile obiekty przy Szkolnej oraz 22 Stycznia stanowiły funkcjonalne przestrzenie dla sześciioletniej szkoły podstawowej oraz trzyletniego gimnazjum, o tyle żaden z obiektów nie stanowi funkcjonalnej infrastruktury dla licznej ośmioletniej szkoły podstawowej. Dopełnieniem obrazu sytuacji jest prognoza liczby dzieci w chełmińskich szkołach podstawowych, przeprowadzona na podstawie danych z ewidencji urodzeń na terenie Miasta Chełmna. Zgodnie z niniejszą analizą w roku 2029/2030 liczba uczniów zbliży się do 1000.

Rysunek 19 Prognoza liczby uczniów w chełmińskich szkołach podstawowych
(źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji ludności oraz danych COPO).

W roku szkolnym 2021/2022 Gmina Miasto Chełmno była organem prowadzącym 1 przedszkola publicznego, 3 szkół podstawowych. Stan organizacji szkół podstawowych (liczba uczniów i oddziałów) obrazuje tabela nr 1.

Tabela nr 1. Stan organizacji szkół podstawowych w roku szkolnym 2021/2022

	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	W tym:								
				0*	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Kościuszki 11	16	322	0	47	45	56	42	43	20	36	33
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 ul. 22 Stycznia 4	25	507	0	72	54	63	58	46	33	108	73
3.	Szkoła Podstawowa nr 4 os. M.C. Skłodowskiej 16	27 + 1 „0”	548+25	25	57	50	56	61	63	36	118	107
Razem		68+1 „0”	1377+25	25	176	149	175	161	152	89	262	213

* wychowanków w kl. „0”

1 ucznia objęto dodatkową nauką języka polskiego

2 uczniów objęto nauką czytania

klasy VI-VIII:

6 uczniów było objętych zajęciami rewalidacyjnymi

2 uczniów zajęciami dydaktyczno-wychowawczymi

Szkoła Podstawowej nr 4:

W szkole funkcjonowało 6 klas integracyjnych z łączną liczbą uczniów - 110. Dla uczniów niepełnosprawnych organizowano dodatkowe zajęcia specjalistyczne, w tym m.in. zajęcia logopedyczne, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno – emocjonalne, zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia rewalidacyjne, również w zakresie tyflopedagogiki

i surdopedagogiki oraz zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze.

Poza tym uczniowie niepełnosprawni brali udział w realizowanych w szkole innowacjach pedagogicznych, konkursach, uroczystościach szkolnych, świętach państwowych oraz innych imprezach szkolnych, które w tym roku były częściowo przeniesione do strefy online. Uczniowie niepełnosprawni, po powrocie do nauki w trybie stacjonarnym, podobnie jak ich koledzy i koleżanki, wychodzili do kina, brali udział w wycieczkach szkolnych. Uczniom tym na bieżąco udzielana była pomoc, swoim wsparciem obejmowali ich nauczyciele wspomagający, dostosowywano dla nich formy i metody pracy oraz zasady oceniania. Dla wielu z nich edukacja w trybie online była zorganizowana na terenie szkoły. Również rodzice tych uczniów otrzymywali wsparcie w formie rozmów, konsultacji oraz wskazówek, co do terapii dzieci. Uczniowie niepełnosprawni mieli okazję korzystać z zajęć rozwijających ich zainteresowania, zajęć integracyjnych, które odbywały się w ramach projektu LGD „W zdrowym ciele zdrowy duch”. W tym projekcie dzieciom niepełnosprawnym towarzyszyli ich pełnosprawni koledzy i koleżanki, co pozytywnie wpłynęło zarówno na jednych, jak i na drugich.

Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	
Przedszkole Miejskie	6
Szkoła Podstawowa nr 1	15
Szkoła podstawowa nr 2	23
Szkoła Podstawowa nr 4	28
Razem	72

W Przedszkolu „Tęczowy Zakątek” ponadto jest 5 dzieci z orzeczeniem o wczesnym wspomaganiu rozwoju.

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych uznać należy za dobry, co jest rezultatem stałych, znacznych nakładów finansowych czynionych od kilku lat na poprawę substancji budowlanej dla sprawności technicznej i dla optymalizacji kosztów eksploatacji.

W ostatnich latach czyniono stałe działania dla poprawy bazy lokalowej chełmińskiej oświaty w tym wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne.

**Najważniejsze osiągnięcia szkół i placówek oświatowych,
w tym olimpiady, konkursy, turnieje (o zasięgu co najmniej wojewódzkim)**
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1

Zakres przedmiotowy (należy określić rodzaj, np. podać tytuł)		Liczba uczestników	Lokata
1	Wojewódzki konkurs plastyczny- Architekci natury. Odtwarzamy domy zwierząt.	5	wyróżnienie
2	Ogólnopolski konkurs języka angielskiego „Lingus”	1	laureat
3	Wojewódzki konkurs Ekologia- moja pasja	1	wyróżnienie

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2

Zakres przedmiotowy (należy określić rodzaj, np. podać tytuł)		Liczba uczestników	Lokata
1	Międzynarodowy konkurs Kangur Matematyczny	2	wyróżnienie
2	Wojewódzki konkurs przedmiotowy z j. angielskiego	1	laureat
3	Ogólnopolski konkurs Wiedzy Pożarniczej	1	V miejsce

ZAWODY SPORTOWE- SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2

1	Mini piłka nożna chłopców	ćwierćfinały województwa	chłopcy (10 osób)	I miejsce, kl. IV-VI
2	Mini piłka nożna chłopców	półfinały województwa	chłopcy (10 osób)	I miejsce, kl. IV-VI
3	Koszykówka chłopców	półfinał województwa	11 osób	

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4

Zakres przedmiotowy (należy określić rodzaj, np. podać tytuł)		Liczba uczestników	Lokata
1	Kuratorystyczny Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego- etap wojewódzki	4	1 laureat, 3 finalistów
2	Kuratorystyczny Konkurs Przedmiotowy z Historii- etap wojewódzki	3	1 laureat
3	IX Wojewódzki Konkurs Krasomówczy „Tu jestem”		II miejsce
4	Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Pożarniczej- Młodzież zapobiega pożarom	6	I miejsce, II miejsce, III miejsce
5	Ogólnopolski konkurs recytatorski on-line wierszy Marka Dąbrowskiego „Uśmiechnięte wiersze”	15	2 wyróżnienia
6	Międzynarodowy Konkurs Kangur Matematyczny	40	4 wyróżnienia
7	Konkurs wojewódzki- Matematyczna Liga Zadaniowa	12	II miejsce
8	Ogólnopolski Konkurs GENIALLNE Miejsca	4	III miejsce, I miejsce- drużyna szkoły

<p>2. Indywidualizacja procesu nauczania stymulująca rozwój ucznia.</p> <p>3. Motywowanie ucznia do uczenia się.</p> <p>4. Utrwalanie zdobytych przez ucznia wiadomości i umiejętności.</p> <p>5. Umacnianie wiary we własne możliwości ucznia.</p> <p>6. Rozwijanie zdolności koncentracji uwagi, logicznego myślenia, analizowania i wyciągania wniosków.</p> <p>7. Przygotowanie ucznia do funkcjonowania na rynku pracy, wyposażenie ucznia w kompetencje z zakresu kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej.</p> <p>8. Zwiększenie liczby godzin zajęć dodatkowych w obszarze przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i języków obcych.</p> <p>9. Wprowadzanie do kształcenia metod eksperymentalnych.</p> <p>10. Umożliwienie uczniom wizyt w instytucjach nauki.</p>	<p>z fizyki, chemii, biologii, geografii i matematyki na poziomie podstawowym i rozszerzonym (źródło OKE-2019). Niskie wyniki nie pozwalają uczniom podejmować studiów na medycynie i kierunkach medycznych oraz odnosić sukcesów na kierunkach politechnicznych.</p> <p>2. Niska motywacja uczniów i brak poczucia odpowiedzialności za własną edukację.</p> <p>3. Brak możliwości wyjazdów uczniów do instytucji nauki.</p> <p>Potrzeby:</p> <p>1. Organizowanie dodatkowych zajęć na rzecz kształcenia i rozwoju kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych.</p> <p>2. Organizacja zajęć kształcących postawy i umiejętności niezbędne na rynku pracy w zakresie kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej.</p> <p>3. Organizacja zajęć opartych na metodzie eksperymentu.</p> <p>4. Organizacja wyjazdów do instytucji nauki.</p> <p>5. Wzmocnienie współpracy z rodzicami ucznia.</p>
--	---

DIAGNOZA W ZAKRESIE PRACY Z UCZNIEM UZDOLNIONYM

Działania priorytetowe:	Potrzeby / problemy:
<p>1. Indywidualny rozwój potencjału intelektualnego ucznia.</p> <p>2. Indywidualne kształcenie umożliwiające uczniom osiąganie wysokich wyników na egzaminach maturalnych w zakresie rozszerzonym.</p> <p>3. Wprowadzanie do kształcenia metod eksperymentalnych.</p> <p>4. Rozwijanie i poszerzanie wiadomości zdobytych na lekcjach.</p> <p>5. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>6. Indywidualizowanie pracy dydaktycznej pod</p>	<p>Problemy:</p> <p>1. Brak możliwości finansowych organizacji dodatkowych zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych.</p> <p>2. Uczniowie szczególnie uzdolnieni nie kształcą się na poziomie, który umożliwia im ich potencjał intelektualny.</p> <p>3. Rozwój kompetencji uczniów odbywa się w zbyt wolnym tempie.</p> <p>4. Uczniowie szczególnie uzdolnieni osiągają niższe wyniki na egzaminach maturalnych w zakresie</p>

DORADZTWO EDUKACYJNO-ZAWODOWE

Działania priorytetowe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja Wewnętrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. 2. Zapewnienie uczniom dostępu do rzetelnej informacji edukacyjnej i zawodowej. 3. Pomoc uczniom i ich rodzicom w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej. 4. Rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami podejmującymi działania z zakresu doradztwa zawodowego. 5. Podejmowanie współpracy z instytucjami, pracodawcami, zakładami pracy (staże dla uczniów). 6. Rozwijanie współpracy z uczelniami wyższymi.	Problemy: <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole- doradztwo realizowane częściowo w ramach lekcji wychowawczych oraz doraźnie przez pedagoga szkolnego. 2. Mała ilość materiałów wspomagających skierowanych do uczniów. 3. Brak etatu doradcy zawodowego. 4. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego przez wychowawców bez odpowiedniego przygotowania merytorycznego. 5. Brak możliwości indywidualnych spotkań uczniów z doradcą zawodowym. Potrzeby: <ol style="list-style-type: none"> 1. Objęcie doradztwem edukacyjno-zawodowym uczniów przed podjęciem decyzji o wyborze dalszego kierunku kształcenia. 2. Możliwość ustalenia profilu zawodowego i preferencji zawodowych dla ucznia objętego wsparciem. 3. Zwiększenie ilości narzędzi z zakresu doradztwa zawodowego (testy preferencji i predyspozycji zawodowych, programy multimedialne, itp.) 4. Stworzenie możliwości kontaktów uczniów z doradcą zawodowym i ustalenia indywidualnych predyspozycji oraz ścieżki kształcenia.
--	--

DZIAŁALNOŚĆ SEKTORA SPOŁECZNEGO, W TYM INTEGRACJA/ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Lokalna aktywność społeczna jest jednym z fundamentalnych czynników stymulujących rozwój społeczeństwa gospodarczy regionu. Jednym z przejawów idei społeczeństwa obywatelskiego jest tworzenie i rozwój działalności różnego typu instytucji, organizacji, związków i stowarzyszeń, niezależnych od państwa, umożliwiających samodoskonalenie się obywatele. Organizacje pozarządowe wnoszą olbrzymi wkład w demokratyzację społeczeństwa obywatelskiego. Systematyczny wzrost ilości organizacji na terenie miasta Chełmna jest rezultatem postępującego zwiększenia świadomości społecznej, eskalacji zaufania obywatelskiego w zakresie zrzeszania się osób realizujących wspólne cele, czy też rozwijania swoich zainteresowań. Pozytywne oddziaływanie na zaistniały

sytuację osób starszych dostrzegamy dwa aspekty: osoby starsze, niesamodzielne, wymagające pomocy i opieki oraz seniorzy samodzielni, aktywni, z potencjałem i chęcią do aktywizacji społecznej. Wśród tej pierwszej grupy najczęściej sygnalizowanym problemem jest pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność, brak opieki ze strony bliskich oraz trudna sytuacja materialna. Wpływ na niekorzystny stan zdrowia Polaków mają trudne warunki życia, niewystarczająca dostępność w zakresie opieki zdrowotnej, warunki środowiskowe, a także brak dbałości o własne zdrowie, a w ostatnim czasie stan epidemii. W ramach pomocy środowiskowej osobom samotnym, starszym, niepełnosprawnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. MOPS zatrudnia opiekunki, które świadczą usługi w miejscu zamieszkania osób potrzebujących wsparcia. Opiekunki udzielają wsparcia w zakresie zapewnienia opieki pielęgnacyjnej i higienicznej osobom starszym, pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb dnia codziennego, takich jak pomoc w przygotowaniu posiłków, w sprzątaniu mieszkania, kontaktach z lekarzem rodzinny – umawianiu wizyt, wykupywanie leków, w załatwianiu spraw urzędowych. Usługi świadczone przez opiekunki przyczyniają się do utrzymania odpowiedniego poziomu życia osób starszych, w dłuższej perspektywie przyczyniają się do opóźnienia momentu umieszczenia osób starszych w placówkach całodobowej opieki. Drugą dużą grupę stanowią aktywni seniorzy. To osoby włączające się w licznie działające na terenie Chełmna miejsca spotkań dla seniorów, kluby seniorów, Uniwersytet Trzeciego Wieku, realizując projekty w zakresie aktywności społecznej. Jednakże zgłaszają potrzebę zwiększenia dostępności architektonicznej budynków i obiektów użyteczności publicznej, rozwoju transportu publicznego, rozwoju mieszkaniectwa dostępnego dla osób starszych, oczekując tworzenia warunków do wzrostu partycypacji społecznej, rozszerzenia oferty kulturalno-sportowej dla seniorów, wzrostu usług opiekuńczych i większej dostępności do opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki zdrowotnej. Osoby te sygnalizują również obawę co do przyszłości oraz stopniowej utraty samodzielności, która szczególnie dla osób samotnych jest realnym wyzwaniem przyszłości.

Opieka nad osobami starszymi wymagającymi wsparcia ze względu na wiek i stan zdrowia w miejscu zamieszkania. Zauważalny proces starzenia się społeczeństwa miasta Chełmna powoduje konieczność zapewnienia opieki osobom w wieku poprodukcyjnym, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie. Dlatego niezwykle ważnym staje się wzmacnienie środowiskowych form wsparcia dla grupy mieszkańców, poprzez kompleksowe usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania tych osób. Z uwagi na zauważalny proces starzenia się społeczeństwa, pomimo nieznacznego spadku w roku 2020 liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej, należy spodziewać się pogłębiania tego procesu a tym samym zwiększenia kosztów przekazywanych na ten cel przez gminę. Z praktyki Ośrodka wynika, iż problem zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania dla osób niesamodzielnych jest coraz częściej zgłoszany przez mieszkańców. Dlatego też istnieje potrzeba utrzymania i poszerzania tej formy pomocy lub alternatywnych, np. w formie mieszkań wspomaganych, wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej. Ważne jest aby poszerzać infrastrukturę pomocy społecznej poprzez zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i zdrowotnych w tym rozwój usług teleopieki. 3. Rozwój instytucjonalnego wsparcia dla seniorów w formie klubów seniora. Zwiększający się odsetek grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym oznaczać może dla samorządu, iż znaczna część dochodów gminy będzie musiała być kierowana na zapewnienie odpowiednich warunków życia osobom w starszym wieku. Tak więc oczekiwania mieszkańców gminy będą inne niż obecne, a dotyczyć będą zabezpieczenia szerokiego katalogu usług socjalnych między innymi: klubów seniora. Dlatego działania dotychczas kierowane przez samorząd do osób starszych

Dla Chełmna jako obszaru atrakcyjnego turystycznie ważne dla jego rozwoju są działania mające na celu poszerzenie oferty turystycznej i podnoszenie jego atrakcyjności na bazie już istniejących walorów przyrodniczo-kulturowych, jak i tworzenie nowych produktów turystycznych, wpisujących się w założenia tworzonych w województwie kujawsko-pomorskim dokumentach strategicznych np. Strategii produktów turystycznych województwa kujawsko- pomorskiego” czy Strategii marki Dolina Dolnej Wisły.

Dostępność

Dostępność, zgodnie z ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2019 r., poz. 1696) gwarantuje mieszkańcom ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby dostęp pod kątem architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym. Na podstawie Raportu o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego Urzędu Miasta Chełmna dostępność architektoniczna budynków użyteczności publicznej spełnia jej wymogi w zakresie obsługi interesantów. Gorzej zweryfikowana jest dostępność cyfrowa – większość stron internetowych w prowadzonych przez podmioty publiczne jest „Częściowo zgodna”. W zakresie dostępności informacyjno-cyfrowej Urząd Miasta Chełmna nie zapewnia kontakt interesantów ze specjalnymi potrzebami z odpowiednimi specjalistami i środkami technicznymi (np. tłumacz migowy, tekst odczytywany maszynowo, pętle indukcyjne). W przypadku modernizacji urządzeń, stron www czy też aplikacji zwraca się uwagę, aby były one dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dostęp do usług społecznych. Główne natężenie wsparcia kierowane powinno być do: dorosłych osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, seniorów i osób samotnych, osób biernych i o niskim dochodzie (w dużym stopniu kobiety), dzieci i młodzież szkolnej. Cytując wyniki diagnozy: „Zasoby te (miejskie) oceniane są jako adekwatne do potrzeb – są właściwie dobierane do potrzeb, ale ich rozproszenie i sposób świadczenia (patrz wyżej) powoduje, że mimo ich obecności w ofercie usług dla mieszkańców, mogą okazać się niedostępne dla nich w odpowiednim stopniu.” Tą tezę potwierdzają również ankietowani przez LGD.

Zgodnie z Ustawą o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2019 r., poz. 1696) gwarantuje mieszkańcom o szczególnych potrzebach dostęp pod kontem architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym. Na podstawie Raportu o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego umieszczonego na stronie internetowej Urzędu Miasta Chełmno (stan na 01.01.2021 r.) dostępność architektoniczna budynków użyteczności publicznej spełnia wymogi w zakresie obsługi interesantów, budynki są wyposażone w schodołaz, w budynkach znajdują się rozwiązania architektoniczne, środki techniczne lub zainstalowane urządzenia, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, do budynków można wejść w towarzystwie psa asystującego. Gorzej wygląda jednak dostępność cyfrowa stron internetowych – strona internetowa są tylko częściowo zgodna z wytycznymi. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej można skorzystać z kontaktu telefonicznego, korespondencyjnego oraz faksu. Brak możliwości skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego czy tłumacza-przewodnika. Brak możliwości skorzystania z alternatywnych form komunikacji (np. przez wsparcie innej osoby czy nowoczesne technologie). Wszystkie te przeciwności utrudniają znacznie skorzystanie z oferty urzędu przez osoby ze specjalnymi potrzebami, na co wskazują mieszkańcy również podczas konsultacji społecznych przygotowujących do stworzenia LSR.

Innowacyjne elementy w kontekście lokalnym

poprzez stwarzanie organizacjom warunków (np. podczas organizowanych szkoleń) do poznawania się, wymiany kontaktów i tworzenia wspólnych projektów. Ze względu na znajomość potencjałów i potrzeb wielu podmiotów z różnych sektorów funkcjonujących na terenie miasta LGD posiada także możliwość bezpośredniego kojarzenia partnerów np. grup nieformalnych z chcącymi ich wesprzeć podmiotami. Stworzenie Bazy Partnerów LGD Chełmno umożliwia pracownikom biura i/lub członkom LGD wyszukiwanie organizacji, które potencjalnie mogłyby ze sobą współpracować, informowanie ich o tym i w razie potrzeby pomóc w organizacji spotkania. Dzięki Bazie LGD będzie na bieżąco śledziła aktualne potrzeby i pomysły organizacji działających na terenie realizacji LSR oraz kontrolowała czy założenia LSR są aktualne. LGD posiada duże doświadczenie w realizacji różnego rodzaju operacji, więc jej członkowie lub pracownicy dopełnią wszelkich starań, aby organizacje, którym LGD przyzna grant, miały w pracownikach biura i członkach LGD oparcie merytoryczne i mogły zgłaszać się po pomoc w przypadku problemów z realizacją projektów. Nieformalną formą zacieśniania współpracy między stronami samorządową, społeczną i gospodarczą stały się spotkania „Nasze Piątki” (do 2018 r.) oraz wspólna organizacja wszelkiego rodzaju małych inicjatyw, która od 2021 roku przerodziła się w cyklicznie organizowaną wspólnie dużą inicjatywę animującą lokalne społeczeństwo pt. „Rozbudzeni-Rozmarzeni”. Te działania stworzyły okazję do lepszego poznania się partnerów, budowania wzajemnego zaufania i szacunku, a także wypracowywania dobrych praktyk współpracy.

Grupa zrealizowała szereg działań na obszarze LSR. Działania te przyczyniły się do wzmacnienia kapitału społecznego, pozwoliły podjąć działania promujące LGD, miały realny wpływ na zmianę sposobu życia wielu osób oraz na poprawę jakości życia na obszarze objętym LSR. Od początku swojego istnienia grupa włączała się w wiele działań na rzecz animacji, aktywizacji, integracji oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Poza operacjami grantowymi oraz KBiA **LGD Chełmno włączało się średnio raz w miesiącu w inicjatywy na terenie miasta Chełmna (WOŚP, Walentynki, Dzień Downa, Miesiąc Autyzmu, Dzień Flagi, Zakończenie roku szkolnego, Biegi Szmeltera, Festiwal 9hills, Dzień Profilaktyki w SOSW w Chełmnie, Mikołajki, akcje charytatywne).**

Bardzo ciekawymi i innowacyjnymi działaniami były:

- ➔ spotkania „Nasze Piątki” (do 2017 r.),
- ➔ wspólna inicjatywa „Dom Strachu – 2 edycje” (2018 r.) zrealizowana z Nieformalną Grupą Feniks, która zawiązała się przy LGD Chełmno,
- ➔ casting dla dzieci do klipu oraz realizacja klipu promującego LSR i LGD Chełmno (2018 r.),
- ➔ kabaret dla seniorów (2018 r.) z Nieformalną Grupą Feniks,
- ➔ cykliczna impreza „Rozbudzeni-Rozmarzeni” (od 2021 r.),
- ➔ działania ekologiczne wśród dzieci – przekazanie karmników dla szkół podstawowych (w 2021 r.),
- ➔ realizacja klipów podsumowujących projekty (wspólnie z Grantobiorcami), promujące LSR, LGD,
- ➔ współpraca z partnerem zagranicznym (Norwegia) przy nagraniu klipu z dziećmi polonijnymi z 26 krajów – wspólne kolędowanie, klip o ekologii z USA i Norwegią.

Istotna w podtrzymywaniu zaangażowania lokalnej społeczności jest też jawność informacji pomiędzy LGD, a jej partnerami oraz wszystkimi podmiotami i osobami zainteresowanymi działalnością LGD. Mając na uwadze potrzebę poczucie sensu udziału np. w konsultacjach, ankietach itp. działań u partnerów Stowarzyszenia założono informowanie ich o wszystkich wynikach prowadzonych badań i ich konsekwencjach. Tego typu podsumowanie będą zamieszczane na stronie internetowej i koncie Facebook.

11) Zespół ekspercki nr 5 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmna, dziedzictwa kulturowego/zabytki i turystyki (materiał i opracowanie: Piotr Murawski, Elżbieta Pawelec),

12) Zespół ekspercki nr 6 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące roli kobiet w mieście Chełmno.

W podtrzymywaniu faktycznego zaangażowania partnerów ważne jest również określenie konkretnych zadań dla wszystkich członków adekwatnie do ich doświadczeń i wiedzy, aby nikt nie był wykluczony i każdy czuł się potrzebny. Istotną rolę w budowaniu skutecznego partnerstwa ma również przekaz oraz jawność i aktualność informacji, w związku z czym powstanie wspólna, najdogodniejsza dla wszystkich członków grupa komunikacyjna (np. grupa smsowa, na messengerze itp.), aby wszyscy otrzymywali te same informacje lub zapytania w tym samym czasie oraz sami mogli wysyłać wiadomości. Takie rozwiązanie zostało wcześniej wdrożone z pozytywnym skutkiem wśród członków Zarządu. Partnerzy muszą widzieć sens swojego zaangażowania więc powinni czerpać z niego korzyści. W związku z tym kryteria wyboru grantobiorców będą w dalszym ciągu przewidywały dodatkowe punkty dla organizacji należących do partnerstwa.

Analiza, w jaki sposób LGD Chełmno może wesprzeć lokalne inicjatywy, uwzględniając wdrażanie pozostałych instrumentów terytorialnych na danym obszarze

LGD będzie wspierać lokalne i ponadlokalne inicjatywy poprzez współpracę z innymi podmiotami, których celem jest wsparcie lokalnego rozwoju w obszarach istotnych z punktu widzenia LSR: działań na rzecz seniorów, dzieci i młodzieży do 24 roku życia oraz kobiet. Do podmiotów tych zaliczyć można w szczególności:

- Lokalne Grupy Działania – współpraca m.in. w zakresie organizowania wizyt studyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Toruniu – współpraca w zakresie tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, w których zatrudnienie podejmować mogą osoby młode, kobiety, seniorzy chętni do kontynuowania aktywności zawodowej,
- instytucje rynku pracy i pomocy społecznej, instytucje kultury oraz jednostki samorządu terytorialnego – współpraca w zakresie promocji instrumentu RLKS, rekrutacji beneficjentów, udostępniania infrastruktury na rzecz inicjatyw lokalnych, a także realizacji inicjatyw na rzecz seniorów, ludzi młodych do 24 roku życia, kobiet i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowanych w ramach innych niż RLKS celów szczegółowych FEKP na lata 2021-2027,
- organizacje pozarządowe i inne podmioty społeczne – współpraca w zakresie realizacji inicjatyw na rzecz seniorów, młodzieży do 24. roku życia, kobiet i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – realizowanych zarówno w ramach instrumentu RLKS, jak i innych celów szczegółowych FEKP na lata 2021-2027, a także finansowanych ze źródeł takich jak Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Fundusze Norweskie i EOG itp.,
- Strategia Terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonowania miasta Chełmna - realizacja działań w zakresie odpowiadającym LSR,
- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Chełmna – wspieranie rewitalizacji społecznej poprzez zmianę siedziby LGD Chełmno w Inkubatorze Organizacji Pozarządowych przy ul. Grudziądzkiej 36 (dalej G36) – animowanie obiektu użyteczności społecznej, zachęcanie seniorów, ludzi młodych do 24 roku życia, kobiet i innych grup

<p>warsztaty edukacyjne nakierowane na przełamywanie stereotypów związanych z płcią;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie pozycji kobiet na rynku pracy; - Szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje lub zmieniające kwalifikacje; - Szkolenia osób pracujących z dziećmi w zakresie przełamywania stereotypów płci; - Działania motywacyjne, pokazanie korzyści z edukacji, uczenia się przez całe życie; - Wzrost kwalifikacji.
--

Wsparcie w ramach LSR dla kobiet zostanie skupione na przełamywaniu stereotypów związanych z płcią oraz udzielaniu kobietom wsparcia poprzez dedykowanie projektów grantowych na:

- pomoc kobietom w powrocie i umocnieniu się na rynku pracy;
- tworzenie i wspieranie klubów rodzica;
- szkolenia osób pracujących z dziećmi w zakresie przełamywania stereotypów płci.

Cel 1 Przedsięwzięcie 1.1 z obszaru objętego LSR przed wykluczeniem poprzez wspieranie ich integracji i aktywizacji. W ramach 1.1 jakim jest wspieranie klubów seniora, co w sposób wyczerpujący doprowadzi do realizacji niniejszego celu. Kluby seniora integrują i aktywizują seniorów, wspierają w tworzeniu nowych więzi społecznych, a także poprawiają kondycję psychofizyczną za sprawą oferowanych zajęć.

W ramach przedsięwzięcia realizowane będą projekty grantowe polegające na:

- a) tworzeniu i funkcjonowaniu klubów seniora, które ukierunkowane będą na integrację seniorów, na wspieranie i rozwój ich aktywności, w tym integracja z lokalną społecznością, rodziną, spotkania międzypokoleniowe;
- b) zajęcia aktywizacyjne prowadzone przez uniwersytety trzeciego wieku.

Cel 1 Przedsięwzięcie 1.2 Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży z obszaru objętego LSR:

- Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży w ramach edukacyjnych klubów młodzieżowych oraz wsparcie realizacji projektów edukacyjnych, które będzie rozwijało wszechstronne pasje i zainteresowania zgodne ze współczesnymi trendami i oczekiwaniami uczestników zajęć;
- rozwijanie uzdolnień dzieci oraz młodzieży i ukierunkowanych na osiągnięcie konkretnego celu edukacyjnego

W ramach przedsięwzięcia realizowane będą projekty grantowe polegające na:

- a) rozwijaniu umiejętności społecznych i obywatelskich, zwłaszcza uczniów i uczennic zagrożonych wypadnięciem z systemu szkolnego, poprzez utworzenie i wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania edukacyjnych klubów młodzieżowych, w ramach których możliwa jest realizacja różnorodnego obszaru tematycznego, uwzględniającego zainteresowania, zdolności, potrzeby oraz predyspozycje dzieci i młodzieży, np. zajęcia filmowe, muzyczne, artystyczne, sportowe, z robotyki, programowania, nt. lokalnej tożsamości i kultury, realizację spotkań, warsztatów i wizyt studyjnych.
- b) rozwijanie uzdolnień dzieci oraz młodzieży i ukierunkowanych na osiągnięcie konkretnego celu edukacyjnego (np. przygotowanie i udział w krajowym lub międzynarodowym konkursie naukowym

diagnozy. Projekt LOWE będzie trwał 12 miesięcy i skierowany będzie do min. 250 uczestników, i realizowany będzie zgodnie z Modelem funkcjonowania LOWE.

Cel 1 Przedsięwzięcie 1.4 Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn z obszaru objętego LSR. W ramach tego będą:a) Działania wspierające tworzenie i funkcjonowanie klubu rodzica nastawione na przeciwdziałanie stereotypom płci, a także udzielenie wsparcia dorosłym kobietom i mężczyznom, którzy próbują godzić życie rodzinne z zawodowym przełamując stereotypy.

b) Podnoszenia wiedzy i świadomości dotyczącej przełamywania stereotypów oraz przemocy rówieśniczej związanej z płcią wśród osób zajmujących się edukacją i pracą z dziećmi i młodzieżą będzie miało wpływ na nierozpowszechnianie oraz przełamywanie stereotypów w młodszej grupie wiekowej jaką są dzieci i młodzież. Wykwalifikowane w tym zakresie osoby zadbają, aby małe pokolenie wychowywało się w środowisku szanującym równość płci. Dzieci, które nie będą знаły stereotypów będą ze zrozumieniem przyjmowały zmiany zachodzące w domu wynikające z operacji pierwszej.

c) Wzmocnienie pozycji kobiet na rynku pracy poprzez działania wspierające rozpoczęcie, utrzymanie lub powrót do zatrudnienia (Aktywizacja i wspieranie kobiet, w tym promowanie inicjatyw na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; przełamywanie stereotypów związanych z płcią.), które jest kontynuacją przedsięwzięcia pierwszego. Kobiety, które zdecydowały się wyjść poza dotychczas pełnione role skupiające się przede wszystkim wokół domu i rodziny otrzymają wsparcie, które pomoże im poradzić sobie na rynku pracy i umocni je w przekonaniu o podjęciu dobrej decyzji.

W realizację tego celu zostaną zaangażowane podmioty gospodarcze m.in., które przy współpracy ze szkołami oraz innymi podmiotami zajmującymi się pracą z dziećmi będą mogły przeprowadzić szkolenia w zakresie przedsięwzięcia drugiego. W przypadku przedsięwzięć pierwszego i trzeciego powinno dojść do nawiązania współpracy pomiędzy sektorem społecznym oraz gospodarczym, które będą prowadzić zajęcia i udzielać wsparcia beneficjentom projektów. Niezbędna może się też okazać pomoc sektora publicznego w celu udostępnienia miejsc realizacji działań, a także zaangażowanie wszystkich sektorów w działania promocyjne.

Poza 7 głównymi cechami LEADER, czyli: Podejście oddolne, Podejście oparte na obszarze, Lokalne partnerstwo, Zintegrowana strategia wielosektorowa, Budowanie sieci, Innowacyjność, Współpraca, jako wartość dodaną należy wskazać inkluzywny charakter obejmowania wsparciem grup o „Wspólnym mianowniku”. Na podstawie diagnozy, jesteśmy w stanie szczegółowo wskazać główne problemy i potrzeby danej grupy docelowej i w miarę szybko na nie zainterweniować. Dobrym przykładem jest makro problem dotyczący osób młodych, które doświadczając wykluczenia i odizolowania spowodowanego pandemią, bardzo obniżyły swoją samoocenę, w wyniku czego nasiliły się ich problemy psychiczne. Zamiast wprowadzać długoterminowe rozwiązania systemowe, dzięki grantom zaprojektowanym w ramach LSR, wyspecjalizowane podmioty mogą uruchomić pomoc interwencyjną, praktycznie natychmiastową i co więcej bardziej kompleksową, niż tylko jednorazowe działanie. Kolejną cechą jest unikalność partnerstwa obejmującego wszystkie sektory, ale bez wyraźnego wpływu czy domunacji któregokolwiek z nich. . Zapewnienie procedur równego dostępu, kryteriów „zero-jedynkowych”, równych praw głosu w ramach struktur LGD, pozwala na bezstronność i transparentność wyboru operacji. Co więcej sieciowanie dużego partnerstwa, otwarty charakter LGD również sprzyja wymianie doświadczeń, uczeniu się od siebie i rozwoju poszczególnych partnerów. Nie wolno również zapominać o możliwościach wspierania mniejszych czy nowych podmiotów, które

krokami będzie uwalniało drzemiący w ludziach potencjał, gdyż ułatwi realizację działań. Przeprowadzenie „małych rewolucji” we własnej dzielnicy, podejmowanie inicjatyw społecznych czy założenie przedsiębiorstwa stanie się prostsze i przyjemniejsze.

Podejście LEADER pozwala też na tworzenie projektów, które uwzględniają lokalne specyfiki i potrzeby.

Zakresy wsparcia wybrane do realizacji w ramach LSR wynikają z analizy potrzeb i potencjałów obszaru. Ze wszystkich zidentyfikowanych potrzeb wybrano:

- wsparcie edukacji dzieci i młodzieży,
- ochrona seniorów przed wykluczeniem poprzez wspieranie ich integracji i aktywizacji,
- wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn,
- edukacja dorosłych.

Wymienione zakresy wsparcia zostały wybrane ze względu na fakt, iż przyniosą w przyszłości pożądane zmiany dla obszaru LSR np. zmniejszenie liczby seniorów zależnych od pomocy rodziny lub podmiotów pomocowych, poprawienie jakości wykształcenia osób młodych, zmniejszenie wpływu stereotypów związanych z płcią na wybory życiowe, a także redukcję zjawisk związanych z przemocą. Wszystkie cztery zakresy dotyczą dużych grup społecznych, których realizacja dodatkowo zaspokoi sygnalizowaną na każdym etapie konsultacji potrzebę jaką jest integracja. Interwencja dwóch pierwszych wymienionych zakresów wsparcia dodatkowo może wpływać na wykazujący od kilku lat wzrostowy trend problemów społecznych jakimi są starzenie się społeczeństwa i migracje ludzi młodych z miasta. Ponadto w przypadku wybranych zakresów istnieje możliwość kompleksowego i spójnego rozwiązania zdiagnozowanych problemów poprzez przedsięwzięcia zaplanowane w ramach LSR jak i innych programach planistycznych. Wybrane zakresy są również możliwe do realizacji przez LGD pod względem organizacyjnym i finansowym.

Niniejsza LSR jest strategią monofunduszową, w związku z czym będzie finansowana ze środków EFS+.

Wdrażanie operacji w ramach LSR będzie odbywało się wyłącznie przy wykorzystaniu projektów grantowych realizowanych przez grantobiorców. Jest to jedyna możliwa metoda wdrażania LSR przez miejską LGD. Nabory wniosków w zakresie wszystkich przedsięwzięć będą odbywały się co najmniej raz w roku. Taki sposób wdrażania LSR pozwala zachować ciągłość oferowanego wsparcia i systematyzuje pracę LGD, co zwiększy jej wydajność organizacyjną.

Rozdział V Spójność, komplementarność i synergia

Zadania wdrażane w ramach LSR muszą być zgodne z prawem krajowym i unijnym, w tym m.in. z: a) kartą praw podstawowych Unii Europejskiej i Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych, b) zasadą równości kobiet i mężczyzn uwzględniając zapisy Wytycznych dotyczących zasad równościowych w funduszach unijnych na lata 2021-2027 odnośnie neutralnego charakteru wobec zasady równości w przypadku wydatków z projektu, c) zasadą niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną uwzględniając zapisy Wytycznych dotyczących zasad równościowych w funduszach unijnych na lata 2021-2027 odnośnie neutralnego charakteru wobec zasady równości w przypadku wydatków z

Cel 1 Rozbudzeni – Rozmarzeni – edukacja, aktywizacja i włączenie społeczne mieszkańców miasta Chełmna;
Przedsięwzięcie 1.4 Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn z obszaru objętego LSR jest spójny z Celem szczególnowym 4(C) wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunkach pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym, a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Oba cele są kompatybilne w zakresie konieczności pokonania stereotypów związanych z płcią i potrzeby udzielenia wsparcia osobom, które próbują te stereotypy przezwyciężyć.

Zgodność i komplementarność LSR z innymi dokumentami planistycznymi i strategiami

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Strategia wojewódzka określa Chełmno jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – miasto kryzysowe.. Zdiagnozowane potrzeby takie jak pobudzenie rozwoju społecznego oraz zapobieganie starzeniu się społeczeństwa i jego konsekwencjom są najważniejszymi działaniami, które należy podjąć, aby przełamać impas rozwojowy miasta. W związku z tym określone w LSR cele i przedsięwzięcia nastawione są na edukację i rozwój mieszkańców.

Cel 1 Rozbudzeni – Rozmarzeni – edukacja, aktywizacja i włączenie społeczne mieszkańców miasta Chełmna;
Przedsięwzięcie 1.1 Aktywizacja i włączenie społeczne seniorów jest zgodny z celem głównym 2 *Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo*. Oba cele wskazują na potrzebę zapewnienia wysokiej jakości życia osobom starszym poprzez ich aktywizację społeczną, której celem jest zagospodarowanie czasu wolnego seniorów i zapewnianie warunków do pozostawianiu w zdrowiu psychofizycznym, a jednocześnie zapobieganiu wykluczeniu społecznym tej grupy. Przedsięwzięcie 1.1 Aktywizacja i włączenie społeczne seniorów jest komplementarne do celu operacyjnego *Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego*, który określa kierunek rozwoju polegający na aktywizacji seniorów oraz integracji międzypokoleniowej, wynikający z rosnącej skali potrzeb, która przewyższy dotychczasowe możliwości organizacyjne systemu pomocy społecznej i będzie wymagała wprowadzenia nowych modeli funkcjonowania, zmian instytucjonalnych w systemie pomocy społecznej. Zaplanowane do utworzenia kluby seniorki będą wsparciem dla wspomnianego systemu, ponieważ zajmą się osobami sprawnymi, nie wymagającymi profesjonalnej opieki i zadbają o jak najdłuższe utrzymanie tej niezależności. Niewątpliwą wartością dodaną wszystkich działań wydłużających niezależność seniorów jest obniżenie kosztów społecznych i ekonomicznych związanych z całodobową opieką zarówno domową ze strony rodziny jak i instytucjonalną.

Cel 1 Rozbudzeni – Rozmarzeni – edukacja, aktywizacja i włączenie społeczne mieszkańców miasta Chełmna;
Przedsięwzięcie 1.2 Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży Cel LSR jest zgodny z celem głównym 1 *Skuteczna edukacja* Strategii województwa. Oba cele zakładają kluczową rolę edukacji dzieci i młodzieży w rozwoju obszaru. Na poziomie województwa cel ten będzie realizowany przez cel operacyjny 11 *Podniesienie jakości kształcenia*, który jako kierunki rozwoju wskazuje zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji m.in. poprzez organizację zajęć dodatkowych, wsparcie rozwoju zdolnych uczniów, co jest komplementarne z przedsięwzięciem 1.2 LSR. Na terenie miasta stworzenie unikatowej i odpowiadającej na potrzeby osób zainteresowanych oferty zajęć pozalekcyjnych, która będzie skutecznie wspierać rozwój uczestników, poprawiać ich umiejętności, zwiększać wiedzę, rozwijać talenty i integrować. Dzięki temu dzieci i młodzież będą miały możliwość

Główne źródło finansowania: FEdKIP na lata 2021-2027 - priorytet nr 7: Fundusze europejskie na rozwój lokalny.
Forma finansowania: ryczałt.

Wartość dofinansowania kosztów kwalifikowalnych: max. 95% Wkład własny: min. 5%. Wartość projektu grantowego: max. 100.000,00 zł – LGD zastrzega sobie prawo na potrzeby poszczególnych konkursów by te kwoty w ramach programowo określonych kwot minimalnych i maksymalnych ustalać indywidualnie. Każdorazowo dokumentacja konkursowa będzie zawierała warunki, które będą określały m.in. wartość minimalną i maksymalną danego projektu grantowego.

Typ Wnioskodawcy: wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).

Premiowane projekty: premiowane będą projekty, których **realizacja działań odbywać się będzie w obiektach użyteczności publicznej**. Takimi miejscami są: Chełmiński Inkubator Organizacji Pozarządowych w Chełmnie, sale gimnastyczne, biblioteki, obiekty sportowe, obiekty instytucji kultury np. domów kultury. Obiekt ten znajdująca się musi na terenie miasta Chełmna.

Przedsięwzięcie będzie realizowane zgodnie z założeniami określonymi w FEdKIP na lata 2021-2027.

Wskaźniki osiągania planowanych rezultatów dla Przedsięwzięcia 1.1:

- liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 46 os.
- liczba objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wieku – 9 szt.

Przedsięwzięcie 1.2 Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży

Wsparcie dzieci i młodzieży uczącej się w wieku 06-24 lata poza edukacją formalną.

Cel 1 Przedsięwzięcie 1.2 Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży z obszaru objętego LSR:

- Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży w ramach edukacyjnych klubów młodzieżowych oraz wsparcie realizacji projektów edukacyjnych, które będzie rozwijało wszechstronne pasje i zainteresowania zgodne ze współczesnymi trendami i oczekiwaniemi uczestników zajęć;
- rozwijanie uzdolnień dzieci oraz młodzieży i ukierunkowanych na osiągnięcie konkretnego celu edukacyjnego

W ramach przedsięwzięcia realizowane będą projekty grantowe polegające na:

- a) rozwijaniu umiejętności społecznych i obywatelskich, zwłaszcza uczniów i uczennic zagrożonych wypadnięciem z systemu szkolnego, poprzez utworzenie i wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania edukacyjnych klubów młodzieżowych, w ramach których możliwa jest realizacja różnorodnego obszaru tematycznego, uwzględniającego zainteresowania, zdolności, potrzeby oraz predyspozycje dzieci i młodzieży, np. zajęcia filmowe, muzyczne, artystyczne, sportowe, z robotyki, programowania, nt. lokalnej tożsamości i kultury, realizację spotkań, warsztatów i wizyt studyjnych.

Aktywizacja i wspieranie kobiet, w tym promowanie inicjatyw na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; przełamywanie stereotypów związanych z płcią. Projekty te przyczynić się mają do rozwiązania zdiagnozowanych na etapie tworzenia LSR problemów i potrzeb obszaru: niska aktywność społeczna, niska liczba regularnie odbywających się działań/zajęć w obiektach użyteczności publicznej typu: Inkubator Organizacji Pozarządowych (G36), miejsca rekreacji, obiekty sportowe, biblioteki, w tym niska liczba działań ukierunkowanych

potencjalnymi pedagogami. Celem LOWE jest również tworzenie lokalnych partnerstw, wykorzystywanie potencjału partnerów oraz wsparcie osób dorosłych w zakresie nabycia nowych lub podniesienie kompetencji kluczowych. Forma realizacji: projekty grantowe LGD jest realizatorem projektu grantowego, a grantem jest wsparcie, którego LGD będzie udzielać podmiotom wybranym w drodze konkursu na realizację celów wynikających z projektu grantowego.

LGD ogłasza konkurs, z LGD podpisywana jest umowa.

Główne źródło finansowania: FEdKIP na lata 2021-2027 - priorytet nr 7: Fundusze europejskie na rozwój lokalny. Forma finansowania: ryczałt.

Wartość dofinansowania kosztów kwalifikowalnych: max. 95% Wkład własny: min. 5%. Wartość projektu grantowego: min.: 100 000,00 zł, max: 250 000,00 zł – LGD zastrzega sobie prawo na potrzeby poszczególnych konkursów by te kwoty w ramach programowo określonych kwot minimalnych i maksymalnych ustalać indywidualnie. Każdorazowo dokumentacja konkursowa będzie zawierała warunki, które będą określały m.in. wartość minimalną i maksymalną danego projektu grantowego.

Typ Wnioskodawcy: podmiot publiczny lub prywatny będący organem prowadzącym szkołę podstawową lub ponadpodstawową bez względu na lokalizację albo szkołę wyższą w miastach do 20 tys. mieszkańców. Premiowane projekty:

Przedsięwzięcie będzie realizowane zgodnie z założeniami określonymi w FEdKIP na lata 2021-2027

Wskaźniki osiągania planowanych rezultatów dla Przedsięwzięcia 1.3:

- Liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE) – 1 szt.

Przedsięwzięcie 1.4 Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn z obszaru objętego LSR

Z obszaru objętego LSR

Cel 1 Przedsięwzięcie 1.4 Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn z obszaru objętego LSR. W ramach tego będą:

Działania wspierające tworzenie i funkcjonowanie klubu rodzica nastawione na przeciwdziałanie stereotypom płci, a także udzielenie wsparcia dorosłym kobietom i mężczyznom, którzy próbują godzić życie rodzinne z zawodowym przełamując stereotypy.b) Podnoszenia wiedzy i świadomości dotyczącej przełamywania stereotypów oraz przemocy rówieśniczej związanej z płcią wśród osób zajmujących się edukacją i pracą z dziećmi i młodzieżą będzie miało wpływ na nierożpowszechnianie oraz przełamywanie stereotypów w młodszej grupie wiekowej jaką są dzieci i młodzież

c) Aktywizacja i wspieranie kobiet, w tym promowanie inicjatyw na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; przełamywanie stereotypów związanych z płcią.

W ramach przedsięwzięcia realizowane będą projekty grantowe polegające na wsparciu kobiet (wymiana doświadczeń, warsztaty motywujące, psychologiczne, coaching, kręgi wsparcia) próbujących godzić życie zawodowe z rodzinnym, wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamywania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego; zwiększenie udziału oraz wzmacnianie pozycji kobiet na rynku pracy poprzez działania wspierające rozpoczęcie, utrzymanie lub powrót do zatrudnienia, takie jak: wsparcie prawne, z zakresu rozwoju osobistego, motywujące, psychologiczne, wzmacniające poczucie własnej wartości.

- b) zasadą równości kobiet i mężczyzn uwzględniając zapisy Wytycznych dotyczących zasad równościowych w funduszach unijnych na lata 2021-2027 odnośnie neutralnego charakteru wobec zasady równości w przypadku wydatków z projektu,
- c) zasadą niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną uwzględniając zapisy Wytycznych dotyczących zasad równościowych w funduszach unijnych na lata 2021-2027 odnośnie neutralnego charakteru wobec zasady równości w przypadku wydatków z projektu,
- d) zasadą zrównoważonego rozwoju i zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH),
- e) inicjatywą Nowy Europejski Bauhaus.

Szczegółowo sposób finansowania LSR określa załącznik nr:

➤ 1: Cele i przedsięwzięcia

Rozdział VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chełmno w ramach LSR zakłada realizację projektów grantowych – operacja, której beneficjentem jest LGD Chełmno i udziela wsparcia (grant) innym wybranym przez siebie podmiotom – grantobiorcom. Procedury będą udostępniane do wiadomości publicznej w Biurze i na stronie internetowej LGD. Opracuje się je z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych i wytycznych dotyczących instrumentu RLKS oraz dołoży wszelkich starań, aby procedury oceny i wyboru operacji były niedyskryminujące, przejrzyste i niebudzące wątpliwości ze strony wnioskodawców, grantobiorców oraz wszelkich instytucji zaangażowanych w proces wdrażania strategii.

Główny cel procedur to sprawny, terminowy, niedyskryminujący i przejrzysty sposób wyboru wnioskodawców i grantobiorców, ubiegających się o środki z budżetu LSR. Procedura oceny i wyboru operacji jest niezmiernie istotne ze względu na fakt, iż mają one kluczowe znaczenie podczas realizacji LSR. Odpowiednio przygotowane procedury pozwolą na premiowanie najlepiej przemyślanych i zaprojektowanych operacji, których realizacja przełoży się na osiągnięcie celów i wskaźników założonych w LSR.

Ogłoszenie o naborze zostanie zamieszczone na stronie internetowej LGD i będą one dostępne w siedzibie LGD Chełmno - nie wcześniej niż 30 dni i nie później niż 14 dni przez planowanych terminem rozpoczęcia naboru. Będą zawierać wszystkie niezbędne informacje wskazane w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2022 poz. 943). Nabór wniosków będzie trwał nie krócej niż 7 dni kalendarzowych, licząc od dnia rozpoczęcia naboru wniosków. Wnioski składane będą bezpośrednio do biura LGD pod adresem wskazanym w ogłoszeniu o naborze. Wszystkie wnioski będą zarejestrowane przez pracownia biura w rejestrze wniosków oraz otrzymają numer i znak sprawy.

Posiedzenie Rady będzie odbywać się zgodnie z Regulaminem Rady LGD oraz Procedurą wyboru projektów grantowych. W trakcie posiedzenia Rada dokonuje wyboru operacji oraz ustala kwotę wsparcia. Członkowie Rady są zawiadamiani o terminie posiedzenia najpóźniej na 7 dni przed posiedzeniem. Przewodniczący Rady prowadzi posiedzenia, w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczący lub Sekretarz. Prawomocność posiedzenia i podejmowanych przez Radę LGD decyzji wymaga obecności co najmniej 1/3 składu Rady LGD oraz spełnienia

/Nowatorskość w kryteriach wyboru będzie premiowana dodatkowymi punktami w przypadku, gdy projekt wnosi nowatorskość na poziomie Wnioskodawcy. Ocena kryterium operacji koncentrowała się będzie na adekwatności proponowanych rozwiązań względem diagnozy, jakości stosowanych form aktywizacji społecznej, formuły działań, w tym ich realizacji we współpracy z innymi środowiskami i podmiotami oraz w formach i na zasadach nieszablonowych. Projekty nie przewidujące /podejścia nowatorskiego nie otrzymają punktów za to kryterium.

/Nowatorskość przy realizacji grantów zostanie ograniczona do zakresu niezakłócającego demarkacji pomiędzy programem krajowym i regionalnym.

LGD będzie organizowała przed każdym naborem wniosków własne otwarte spotkania informacyjne i szkolenia, dotyczące prawidłowego przygotowania projektu i uzupełnienia wniosku. W ich ramach reprezentanci różnych środowisk, sektorów i grup wiekowych będą nie tylko dyskutować, ale także współpracować nad przygotowaniem wzorcowych projektów. Współpraca zawarta w ramach spotkań będzie pozytywnie wpływać na współpracę w ramach realizowanych przedsięwzięć. Uczestnicy będą również zachęcani, aby pomysły wypracowane podczas spotkań rzeczywiście wprowadzać w życie, co pomoże w utrwaleniu nawiązanych kontaktów i ułatwi realizację ich własnych inicjatyw.

Rozdział VIII Plan działania

Plan działań realizowanych w ramach LSR jest ściśle powiązany z logiką realizacji LSR opisaną w Rozdziale 5. Cele i wskaźniki. Plan działań przedstawiono w Załączniku nr 2 do LSR - zawiera on szczegółowy harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu (w przedziałach czasowych) dla określonych w LSR przedsięwzięć, co w konsekwencji przełoży się na osiągnięcie zakładanych celów. Zaprezentowano w nim podział środków finansowych na poszczególne przedsięwzięcia. Realizacja opisanych w Planie wskaźników oraz budżetu będzie poddawana procesowi monitoringu i ewaluacji.

Szczegółowo sposób finansowania LSR określają załącznik nr:

➤ 2: Plan działania

Rozdział IX Plan finansowy LSR

Zakłada się realizację założeń LSR w ramach następującego programu:

➤ FEdKIP na lata 2021-2027 - środki w ramach priorytetu nr 7: Fundusze europejskie na rozwój lokalny.

Środki te zostały podzielone na tzw.:

WDRAŻANIE LSR – środki dedykowane na ogłaszone konkursy w ramach poszczególnych celów.

ZARZĄDZANIE LSR – środki dedykowane na obsługę realizacji założeń LSR, w tym szczególnie ukierunkowane na skuteczną realizację zadań w ramach WDRAŻANIA LSR.

Założenia LSR – jej cele, potrzeby przewidują finansowanie zadań, które finansowane mogą być również z innych źródeł aniżeli wskazane powyżej. LGD działając jako Stowarzyszenie nastawiona jest na pozyskiwanie środków, z wszelkich możliwych źródeł, które pozwolą realizować zadania statutowe Stowarzyszenia, ale też które przyczynią się do realizacji założeń LSR, nawet gdy bezpośrednie źródła finansowania LSR wydają się wystarczające.

Osobą odpowiedzialną za monitoring jest Dyrektor biura LGD, który sporządza sprawozdania półroczne w zakresie elementów podlegających monitorowaniu. Sprawozdania są przekładane do akceptacji Zarządu LGD.

Ewaluacja jest oceną jakości podejmowanych działań, mocnych i słabych stron działania. LGD planuje i prowadzi proces ewaluacji sposobu realizacji LSR oraz funkcjonowania LGD w celu systematycznego podnoszenia efektywności rezultatów LSR oraz jakości swoich działań i usług prowadzonych przez biuro LGD. W ramach działalności LGD bardzo ważną rolę odgrywają działania informacyjne i doradcze skierowane do szerokiej grupy odbiorców tj. mieszkańców obszaru działania LGD określone w planie komunikacji. LGD będzie prowadzić ewaluację wewnętrzną w formie corocznych warsztatów refleksyjnych oraz ewaluację zewnętrzną w formie zleconego jednorazowego badania ewaluacyjnego. LGD planuje także przeprowadzenie ewaluacji on-going (w drugim półroczu 2024 i 2026 r.) oraz ewaluacji ex-post (po zakończeniu wdrażania strategii). Podsumowanie ustaleń i rekomendacji w ramach poszczególnych badań ewaluacyjnych zostanie zawarte w raporcie ewaluacyjnym. Monitoring prowadzony będzie w sposób ciągły od dnia zawarcia umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR do dnia zakończenia wdrażania strategii przez Biuro i Zarząd LGD.

Elementami podlegającymi monitorowaniu będą dane dotyczące: ogłoszonych naborów wniosków, działań informacyjnych określonych w Planie komunikacji, stopnia zainteresowania potencjalnych beneficjentów poszczególnymi naborami wniosków, stopnia wykorzystania budżetu LSR, stopnia osiągnięcia założonych w strategii wskaźników realizacji celów. Ewaluacji podlegać będą m.in. następujące elementy (kryteria ewaluacyjne): trafność – stopień spójności strategii z potrzebami mieszkańców obszaru (mierzony jako zainteresowanie wnioskodawców poszczególnymi naborami wniosków oraz działaniami informacyjno-promocyjnymi LGD, a także poziom jakości udzielanego przez Biuro doradztwa), skuteczność – stopień spójności tempa osiąganych rezultatów (wskaźników rzeczowych i finansowych) z założeniami LGD, trwałość – na ile trwałe są efekty uzyskane w ramach poszczególnych projektów, finansowanych ze środków strategii, terminowość – weryfikacja czy LGD realizuje swoje zobowiązania w terminach określonych w obowiązujących aktach prawnych. Dodatkowo na bieżąco będą prowadzone działania w zakresie ewaluacji własnej LGD. Wyniki badań ewaluacyjnych w formie raportów przygotowanych przez podmiot zewnętrznny będą dla LGD narzędziem do wprowadzania ewentualnych korekt w zakresie skuteczności działań: w ramach osiągania założonych celów zgodnie z harmonogramem realizacji wskaźników LSR, realizacji założeń zgodnie z wymogami dokumentówewnętrznych w tym z umową o warunkach i sposobie realizacji LSR, inicjatywy z zaangażowaniem społeczności lokalnej w realizację założeń LSR (jako dowód na prawidłową ścieżkę obszarów interwencji, wyznaczanie celów zgodnych z potrzebami i prowadzenie działań komunikacyjnych), pozyskiwania wskaźników na obszarze LSR (jako dowód na wybór prawidłowych projektów grantowych i przyjęcie wskazanych kryteriów w ramach przedsięwzięć). Powyższe kryteria ewaluacyjne będą uzupełniane również o kryteria wewnętrzne, dotyczące ewaluacji własnej LGD. Rekomendacje zawarte w raportach ewaluacyjnych będą podstawą do aktualizacji LSR. Ze względu na partyencyjny charakter zarówno tworzenia jak i wdrażania LSR w proces ewaluacji zostaną włączone podmioty zaangażowane we wdrażanie interwencji lub zainteresowane jej efektami. Dzięki temu w pełniejszym zakresie możliwa będzie realizacja zasady partnerstwa. LSR podlegać będzie przez cały okres monitoringowy oraz ewaluacji. Jest to skuteczny sposób na powiększenie działań w przypadku wykrycia zagrożeń i problemów na każdym etapie wdrażania strategii. Monitoring prowadzony będzie w sposób ciągły od dnia zawarcia umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR do dnia zakończenia wdrażania

- 7) Raport o stanie miasta Chełmna za rok 2020 i Raport o stanie miasta Chełmna za rok 2021.
- 8) Diagnoza dla potrzeb Strategii Rozwoju Miasta Chełmna na lata 2023-2030 z perspektywą do 2050 roku.
- 9) Strategia Rozwoju Gminy Miasto Chełmno na lata 2021 – 2030 z perspektywą do 2050 roku – w trakcie opracowania/niezatwierdzona.
- 10) Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Chełmińskiego, Chełmno 2020 – obowiązująca.
- 11) Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia – w trakcie opracowania.
- 12) Program promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu chełmińskiego na lata 2021-2027, Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie, styczeń 2021.
- 13) Diagnoza potrzeb Miasta Chełmna i podmiotów ekonomii społecznej w zakresie wspólnego modelu współpracy, Chełmno 2022. Diagnoza została opracowana w ramach projektu Energia Społeczna realizowanego przez MOPS Chełmno w ramach LSR na lata 2016-2023 dla obszaru LGD Chełmno w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa: 11. Wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju, działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR.
- 14) Diagnoza społeczna „Moja mama wraca do pracy. Sytuacja kobiet na rynku pracy w Chełmnie po urodzeniu dziecka”. Diagnoza została opracowana w ramach projektu Przedsiębiorczość na start realizowanego przez Fundację Nova Forte w ramach LSR na lata 2016-2023 dla obszaru LGD Chełmno w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa: 11. Wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju, działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR.
- 15) Diagnoza problemu przemocy na terenie Miasta Chełmno wykonana przez MOPS w Chełmnie, 2021.

II Źródła internetowe:

- 1) GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>.
- 2) Serwis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, „Zestaw danych i informacji przydatnych do napisania lokalnej strategii rozwoju na lata 2021-2027”, mojregion.eu/rpo/rarks/dane-statystyczne/.
- 3) Diagnoza potrzeb mieszkańców miasta Chełmna - <https://miastozyje.chelmno.pl/>.
- 4) Wykaz organizacji pozarządowych w powiecie chełmińskim <http://www.powiat-chelmno.pl/asp/wykaz-organizacji-pozarzadowych,107,,1>.

III Inne źródła:

- 13) Zespół ekspercki nr 1 – diagnozy, dane statystyczne i wnioski dotyczące dzieci i młodzieży w Chełmnie (Centrum Obsługi Placówek Oświatowych w Chełmnie, szkoły ponadpodstawowe w Chełmnie, NGO skupiające swoje cele i działania wśród dzieci i młodzieży); Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Miasto Chełmno w roku szkolnym 2020/2021; Dane o wynikach pochodzących z klasyfikacji roku szkolnego 2019/2020, z czerwca 2020; Analiza matur w 2021 i 2022.

Załączniki do LSR

Formularz 1: Cele i przedsięwzięcia

Załącznik nr 1 do LSR: Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 (Rozbudżent = Rozmażen = grupy docelowe edukacja, aktywizacja i włączenie społeczne mieszkańców miasta Chełmna)	Spособ realizacji (konkurs projekt grantowy, operacja w własna, animacja itp.)
339 780,00	Przedsięwzięcie 1.1 Aktywizacja i włączenie społeczne seniorów	Osoby w wieku 60+ z obszaru objętego LSR
329 139,00	Przedsięwzięcie 1.2 Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży	Dzieci i młodzież w wieku 06-24 lata z obszaru objętego LSR
54 945,00	Przedsięwzięcie 1.3 Aktywizacja edukacyjna osób dorosłych	Wszyscy pełnoletni mieszkańcy obszaru objętego LSR
259 340,00	Przedsięwzięcie 1.4 Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn z obszaru objętego LSR	Wszyscy pełnoletni mieszkańcy obszaru objętego LSR

Wskaźnik rezultatu 1.1 (2)	Liczba objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wieku	3	X	3	X	1	X	1	X	0	X
-------------------------------	--	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------

1.2 Wsparcie edukacji dzieci i młodzieży

Wskaźnik produktu 1.2 (1)	Liczba osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, objętych wsparciem w ramach edukacji pozaformalnej	45	20,00	45	40,00	45	60,00	45	80,00	45	100	0	100
Wskaźnik produktu 1.2 (2)	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	40	20,00	40	40,00	40	60,00	40	80,00	40	100	0	100
Wskaźnik produktu 1.2 (3)	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętego wsparciem (osoby)	5	20,00	5	40,00	5	60,00	5	80,00	5	100	0	100

FEDKiP

Wskaznik produktu 1.3 (2)	Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych	0	0	0	100	0	100
Wskaznik rezultatu 1.3 (1)	Liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE)	0	0	1	0	0	0

1.4 Wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn z obszaru objętego LSR

Wskaznik produktu 1.4 (1)	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn	0	0	72	33,33	72	66,66

Formularz 3: Budżet LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR

Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	EFS+*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	0	0	983 204,00	983 204,00
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	0	0	216 304,88	216 304,88
Razem	0	0	1 199 508,88	1 199 508,88

* Wysokość środków danego funduszu na RIKS dostępnych dla LGD w danym województwie będzie wyższa o wartość wkładu krajowego, którego procentowy udział w tej kwocie jest określony dla danego FEW.

** W wierszu odpowiadającemu danemu EFSI, z którego LSR nie będzie finansowana, należy wstawić wartość „0”.